

Plan wynikowy i wymagania edukacyjne z historii i społeczeństw dla Technikum i Liceum Ogólnokształcącego moduły: Ojczysty Panteon i ojczyste spory oraz Wojna i wojskowość

Program: Program nauczania. Historii i społeczeństwo. Przedmiot uzupełniający. Liceum i technikum Autorzy: P. Wasilewski, M. Wiktorowski Wydawnictwo: WSiP

Podręcznik: Historia i społeczeństwo- Ojczysty Panteon i ojczyste spory Autor: M. Markowicz, O. Pytlińska, A. Wyroda

Podręcznik: Historia i społeczeństwo- Wojna i wojskowość Autor: M. Markowicz, O. Pytlińska, A. Wyroda

Lp.	Temat lekcji	Wymagania edukacyjne na ocenę			
		dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
	uczeń:	uczeń spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, a ponadto:	uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą, a ponadto:	
1.	Lekcja organizacyjna	-kryteria ocen, wymagania edukacyjne, program nauczania, przewidywane formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.			
2.	Mityczni i historyczni herosi	-pamięta daty: powstania cywilizacji minojskiej i mykeńskiej, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: cywilizacja minojska, cywilizacja mykeńska, - identyfikuje postacie: Homera, Minosa, Odyseusza, Hektora, Andrzeja(Samuela) Kmicica, Michała(Jerzego)Wołodyjowskiego, Henryka Sienkiewicza, Adama Mickiewicza, - lokalizuje na mapie: cywilizacje minojską i mykeńską,	-pamięta daty: założenia Troi, bitwy pod Chocimiem(1621 r.), obrony Kamieńca Podolskiego, - wyjaśnia i stosuje pojęcia: pismo linearne konfederacja, - identyfikuje postacie: Achillea, Agamemnona, Jana	-pamięta daty: odkrycia archeologicznych pozostałości Troi, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: archetyp, topos, -identyfikuje postacie: Tezeusza, Wacława Potockiego, -wymienia tytuł utworu: <i>Transakcja wojny chocimskiej</i> ,	-ocenia postacie literackie: Kmicica i Wołodyjowskiego, - porównuje bohaterów literatury

-wymienia tytuły utworów: *Iliada*, *Odyseja*, *Potop*, *Pan Wołodyjowski*,
Kochanowskiego,
Jana Karola
Chodkiewicza, Jana
III Sobieskiego,

-lokalizuje na mapie
Troję,

- lokalizuje na mapie:
Knossos, Mykeny,
Kamieniec Podolski,
Chocim,

- wymienia tytuły
utworów: *Odprawa
posłów greckich*,
Grażyna,

3. „Z tarczą albo na
tarczy”

-pamięta daty: wielkiej kolonizacji,
wojen Greków z Persami, bitwy
pod Maratonem, bitwy pod
Termopilami,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia oraz
powiedzenia: „z tarczą albo na
tarczy”, wielka kolonizacja, hoplita,
polskie Termopile,

-identyfikuje postacie: Leonidasa,
Miltiadesa, Herodota,

-lokalizuje na mapie: obszary
wielkiej kolonizacji, Ateny, Spartę,
Persję,

-wymienia przykłady bitew
zwanych polskimi Termopilami:
pod Wizną, Zadwórzem,
Węgrowem,

-pamięta daty roczne
bitew: pod Wizną,
pod Węgrowem, pod
Zadwórzem,

- wyjaśnia i stosuje
pojęcia: falanga,
wieki ciemne, strateg,

-identyfikuje
postacie: Kserksesa,
Dariusza,
Władysława
Raginisa, Cypriana
Kamila Norwida,
Marię Konopnicką,

-lokalizuje na mapie:
Termopile, Maraton,
Plateje, Wiznę,
Zadwórze,

-pamięta daty dzienne
bitew: pod Wizną,
pod Zadwórzem, pod
Węgrowem,

- wyjaśnia i stosuje
pojęcie hoplon,

-identyfikuje
postacie: Heinza
Guderiana, Jana
Matlińskiego,
Władysława
Jabłonowskiego,
Bolesława
Zajązkowskiego,

Siemiona
Budionnego,
Kornela Ujejskiego,

-identyfikuje postać
Augusta Barbiera,

-wyjaśnia przyczyny
odwoływania się
Polaków do wydarzeń
z okresu wojen grecko-
perskich,

-wyjaśnia różnice

w pojmowaniu pojęcia

patriotyzmu dawniej i
dziś

		Węgrów,		-przedstawia przebieg bitew zwanych polskimi Termopilami,	
		-wymienia tytuł utworu <i>Bój pod Węgrowem</i> ,		-przedstawia uzbrojenie hoplity,	
				-wymienia tytuły utworów: <i>Vanitas</i> , <i>Maraton</i> , <i>Atak pod Węgrowem</i> ,	
4.	Życie jest krótkie, sława nieśmiertelna”	-pamięta daty: założenia Rzymu, śmierci Juliusza Cezara, potopu szwedzkiego, przewrotu majowego, wojen punickich, bitwy pod Cecorą,	-pamięta daty: bitwy pod Cheroneą, początku wyprawy Aleksandra Wielkiego na Persję, bitwy nad Granikiem, bitwy pod Issos, bitwy pod Gaugamelą, drugiej wojny punickiej, bitwy pod Kannami, bitwy pod Zama, wyprawy Czarnieckiego do Danii,	-pamięta daty: utworzenia Związku Korynckiego, bitwy pod Warką, bitwy pod Połonką,	-identyfikuje postać Timoleona,
		-wyjaśnia pojęcia i powiedzenia: wojna podjazdowa, „kości zostały rzucone”, „przekroczyć Rubikon”, przewrót majowy, dyktator, tyran,		- identyfikuje postacie: Roksanę, Edgara D’Abernona,	- konfrontuje ideał antycznego wodza-bohatera z bohaterskimi wodzami wojsk polskich,
		-identyfikuje postacie: Aleksandra Macedońskiego, Filipa II, Hannibala, Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta, Stefana Czarnieckiego, Bohdana Chmielnickiego, Tadeusza Kościuszkę, Józefa Piłsudskiego,		-lokalizuje na mapie Połonkę,	-wymienia okoliczności sprzyjające kształtowaniu się ideału wodza-bohatera w Polsce,
		-lokalizuje na mapie: starożytną Macedonię, ziemie podbite przez Aleksandra Wielkiego i Filipa II, Kartaginę, Wiedeń,	-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Związek Koryncki, dyktator,	-przedstawia wpływ ideału bohatera narodowego na kształtowanie się patriotyzmu późniejszych pokoleń,	-ocenia wpływ antycznych wzorców na wybór drogi życiowej przez polskich bohaterów
		-podejmuje próbę oceny wpływu	-identyfikuje postacie: Dariusza III, Scypiona		

wybranych bohaterów na losy Rzeczypospolitej,

Afrykańskiego,
Karola Gustawa,
Stanisława
Żółkiewskiego, Jana
III Sobieskiego,

-lokalizuje na mapie:
Cheroneę, Issos,
Gaugamełę, Zameę,
Kanny, Galię, Warę,
Maciejowice, Cecorę,

-charakteryzuje
wpływ Stefana
Czarneckiego,
Tadeusza Kościuszki
i Józefa Piłsudskiego
na losy Polski,

5.

Wzorowy
obywatel wczoraj
i dziś

-pamięta daty: rozkwitu demokracji
ateńskiej, upadku królestwa i
republiki
w Rzymie, uchwalenia
obowiązującej dziś polskiej
konstytucji,

- wyjaśnia i stosuje pojęcia: polis,
demokracja ateńska, senat rzymski,
zgromadzenie ludowe, demokracja
szlachecka, *liberum veto*, republika,

obywatelstwo, narodowość,

- identyfikuje postacie: Klejstenesa,
Mikołaja Reja, Jana
Kochanowskiego,

Tadeusza Kościuszkę, Stefana

-pamięta daty: reform
ustrojowych
Klejstenesa, reform
Peryklesa,

-wyjaśnia i stosuje
pojęcia: arystokracja,
oligarchia, Rada
Pięciuset, „złota
wolność szlachecka”,
rokosz, demokracja
pośrednia

i bezpośrednia,
społeczeństwo
obywatelskie,

-identyfikuje
postacie: Solona,

=pamięta datę:
reform Grakchów,

-identyfikuje
postacie: Tyberiusza
Grakchusa, Gajusza
Grakchusa, doktora
Judyma, Stasię
Bozowską,
Benedykta
Korczyńskiego,

-wyjaśnia, dlaczego
ustrój demokratyczny
sprzyja aktywności
obywatelskiej,

-odnajduje inspiracje

-charakteryzuje wpływ
ustrojów demokracji

ateńskiej i republiki
rzymskiej na kształt
ustroju
Rzeczypospolitej,

-charakteryzuje ideał
obywatela w świecie
antycznym,

-porównuje ideały
obywatela w świecie
antycznym
i we współczesnej
Polsce

<p>Żeromskiego, Henryka</p> <p>Sienkiewicza,</p> <p>-podejmuje próbę przedstawienia obowiązków obywatelskich w dzisiejszej Polsce,</p>	<p>Peryklesa, Cyserona, Katona Starszego, Wincentego</p> <p>Kadłubka, Jana Zamoyskiego, Hugona Kołłątaja, Stanisława Staszica, Juranda ze Spychowa, Jana Skrzetuskiego, Stanisława Wokulskiego, Elizę Orzeszkową,</p> <p>-przedstawia obowiązki obywatelskie w dzisiejszej Polsce,</p> <p>-odróżnia pojęcia demokracji pośredniej i bezpośredniej</p>	<p>antyczne w twórczości Wincentego</p> <p>Kadłubka, Jana Kochanowskiego i Mikołaja Reja,</p> <p>-charakteryzuje wpływ konstytucji <i>nihil novi</i> na kształtowanie się demokracji</p>
--	---	--

<p>6.</p>	<p>Nowe państwo na mapie Europy.</p> <p>Polska</p> <p>Mieszka I</p>	<p>-pamięta daty: chrztu Mieszka I, przybycia Dobrawy do Polski, bitwy pod Cedynią,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: drużyna książęca, biskup misyjny, trybut, cesarz rzymski,</p> <p>- identyfikuje postacie: Mieszka I, Piasta, Dobrawę, Ottona I, Galla Anonima,</p> <p>-wskazuje na mapie: Gniezno,</p>	<p>- pamięta daty: powstania biskupstwa w Poznaniu, śmierci Mieszka I, koronacji cesarskiej Ottona I,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>Dagome iudex</i>, margrabia,</p> <p>-identyfikuje</p>	<p>- identyfikuje postać Bolesława Srogięgo,</p> <p>-charakteryzuje okoliczności kształtowania się państwa gnieźnieńskiego,</p> <p>-omawia rolę Mieszka I i jego przodków w scalaniu plemion ziem</p>	<p>-analizuje znaczenie chrztu Polski,</p> <p>- przedstawia strukturę państwa wczesnopiastowskiego,</p> <p>-analizuje stosunki Mieszka I z Niemcami</p>
-----------	---	--	--	---	---

Poznań, przybliżone granice państwa

postacie: Siemowita, Lestka, Siemomysła, Jordana, Hodona,

polskich,

Mieszka I,

-wymienia pierwsze państwa słowiańskie,

-omawia główne przyczyny przyjęcia chrztu przez Mieszka I,

-wskazuje na mapie: państwo Franków, Państwo Wielkomorawskie, państwo Wiślan, ziemie Wieleatów,

7.

Czas wojny i dyplomacji.

Polska

Bolesława Chrobrego

- pamięta daty: misji chrystianizacyjnej biskupa Wojciecha, zjazdu gnieźnieńskiego, zawarcia pokoju w Budziszynie, koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: kanonizacja, zjazd gnieźnieński, metropolia kościelna, suwerenność,

-identyfikuje postacie: Bolesława Chrobrego, biskupa Wojciecha, Ottona III,

-lokalizuje na mapie: ziemie Prusów, Czechy, Ruś Kijowską,

-wskazuje kierunki ekspansji Bolesława Chrobrego,

-wymienia zdobycze terytorialne Bolesława Chrobrego,

-pamięta daty: kanonizacji biskupa Wojciecha, powstania arcybiskupstwa

gnieźnieńskiego, śmierci Ottona III, zdobycia Milska i Łużyc przez Bolesława Chrobrego, opanowania Czech przez Bolesława Chrobrego, obrony Niemczy, wyprawy Chrobrego na Kijów,

-wyjaśnia i stosuje pojęcie inwestytury,

-lokalizuje na mapie: Milsko, Łużyce, Miśnię, Niemczę, Budziszyn, Kijów,

Grody Czerwieńskie,

-identyfikuje postacie: Świętopełka, Thietmara, Brunona z Kwerfurtu,- wyjaśnia i stosuje pojęcie uniwersalizmu,

-analizuje znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego,

-analizuje znaczenie śmierci biskupa Wojciecha dla

państwa i Kościoła polskiego,

-charakteryzuje koncepcję cesarstwa uniwersalnego

Ottona III i rolę Bolesława Chrobrego w tej koncepcji

			-identyfikuje postacie: Odę, Henryka II, Jarosława Mądrygo,		
			-ocenia znaczenie koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego,		
8.	W walce o silne i niezależne państwo. Polska XI w.	-pamięta daty: koronacji królewskiej Mieszka II, najazdu Brzetysława na Polskę, koronacji królewskiej Bolesława Śmiałego, -identyfikuje postacie: Mieszka II, Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego, biskupa Stanisława, Władysława Hermana, Zbigniewa, Bolesława Krzywoustego, - lokalizuje na mapie: Mazowsze, Śląsk, Węgry, -wymienia główne przyczyny osłabienia państwa polskiego	-pamięta daty: wypraw Mieszka II na Saksonię, zdobycia Milska i Łużyc przez cesarza Konrada II, rezygnacji Mieszka II z korony królewskiej, śmierci Mieszka II, przeniesienia siedziby księcia do Krakowa, śmierci Kazimierza Odnowiciela, sporu Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem, podziału państwa pomiędzy Władysława Hermana	-przedstawia starania władców piastowskich o niezależność polityczną państwa polskiego na arenie międzynarodowej, -charakteryzuje stosunki polsko- niemieckie w XI w., -przedstawia przyczyny osłabienia państwa za rządów Władysława Hermana,	-analizuje cele polityki Bolesława Śmiałego w kontekście rywalizacji cesarstwa z papiestwem, -analizuje zewnętrzne i wewnętrzne zagrożenia integralności państwa polskiego w XI wieku

i jego synów, śmierci
Władysława
Hermana,

-wyjaśnia i stosuje
pojęcie palatyna
(wojewody),

-identyfikuje
postacie: Konrada II,
Ottona i Dytryka,
Rychezę, Mieława,
Brzetysława,
Henryka III,
Grzegorza VII,
Henryka IV,
Sieciecha,

-lokalizuje na mapie:
Saksonię, Tyniec,
dzielnicę Zbigniewa,
Bolesława i
Władysława
Hermana,

- przedstawia konflikt
Mieszka II
z Bezprymem i
konsekwencje tego
konfliktu,

9. Jedność w rozbiciu.
Testament Bolesława Krzywoustego

-pamięta daty: wydania statutu i śmierci Bolesława Krzywoustego, początku wojny niemiecko-polskiej (1109 r.),

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: statut

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: zasada pryncypatu, zasada senioratu, antypapież,

- pamięta daty: podboju Pomorza Gdańskiego przez Bolesława Krzywoustego, zhołdowania

-wyjaśnia pojęcie *ius spoli*,
-omawia walkę Bolesława Krzywoustego o

<p>Krzywoustego, dzielnica senioralna, senior, junior, princeps,</p> <p>identyfikuje postacie: Bolesława Krzywoustego, Władysława Hermana, Zbigniewa, Władysława Wygnańca, Bolesława Kędzierzawego, Mieszka III Starego, Kazimierza Sprawiedliwego, Konrada Mazowieckiego</p> <p>-lokalizuje na mapie: Wrocław, Pomorze Gdańskie, Pomorze Zachodnie,</p> <p>-wymienia decyzje statutu Krzywoustego,</p>	<p>-identyfikuje postacie: Henryka V, Salomeę, Fryderyka Barbarossę, Leszka Białego, Lotara III,</p> <p>- lokalizuje na mapie: Magdeburg, ziemię łęczycką, Gąsawę, Głogów,</p> <p>-przedstawia konflikt Władysława Hermana z synami,</p>	<p>Pomorza Zachodniego przez Bolesława Krzywoustego,</p> <p>uzyskania przez metropolię w Magdeburgu zwierzchnictwa nad diecezjami polskimi, wydania tzw. bulli gnieźnieńskiej, najazdu cesarza Fryderyka Barbarossy na Polskę, pozbawienia władzy senioralnej Mieszka Starego, zjazdu w Gąsawie,</p> <p>-identyfikuje postacie: Warcisława, Ottona z Bambergu, arcybiskupa Norberta,</p> <p>-charakteryzuje zagrożenia integralności ziem polskich podczas rozbicia dzielnicowego,</p>	<p>Pomorze i zachowanie niezależności polskiego Kościoła,</p> <p>-ocenia skutki testamentu Krzywoustego</p>
---	--	--	---

10.	Władysław Łokietek. Twórca	-pamięta daty: koronacji królewskiej Przemysła II, koronacji	-pamięta daty: zajęcia Krakowa przez	-pamięta daty: śmierci Henryka	-analizuje wpływ Kościoła na proces
-----	----------------------------	--	--------------------------------------	--------------------------------	-------------------------------------

Zjednoczonego Królestwa	<p>Wacława II</p> <p>na króla Polski, opanowania przez Krzyżaków Pomorza Gdańskiego, koronacji królewskiej Władysława Łokietka, bitwy pod Płowcami, śmierci Władysława Łokietka, - identyfikuje postacie: Henryka Brodatego, Przemysła II, Wacława II, Wacława III, Władysława Łokietka,</p> <p>-lokalizuje na mapie: dziedziczne ziemie Władysława Łokietka, Legnicę,</p> <p>-wymienia bezpośrednio przyczyny zjednoczenia ziem polskich,</p>	<p>Henryka Brodatego, śmierci Wacława II, śmierci Wacława III, powrotu do Małopolski Władysława Łokietka,</p> <p>wkroczenia Brandenburczyków na Pomorze Gdańskie, opanowania przez Krzyżaków Pomorza Gdańskiego, opanowania Wielkopolski przez Władysława Łokietka, początku wojny Władysława Łokietka z zakonem krzyżackim,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcie starosty,</p> <p>-identyfikuje postacie: Henryka II Pobożnego, Leszka Czarnego, Henryka IV Probusa, Jakuba Świnkę, wójta Alberta, Jana Luksemburskiego,</p>	<p>Pobożnego, śmierci Henryka IV Probusa, buntu wójta Alberta,</p> <p>-identyfikuje postacie: Jana Muskatę, Janisława,</p> <p>-omawia etapy zjednoczenia ziem polskich przez Władysława Łokietka,</p> <p>-przedstawia okoliczności utraty Pomorza Gdańskiego przez Władysława Łokietka i próby odzyskania tej dzielnicy,</p>	<p>zjednoczenia ziem polskich,</p> <p>-przedstawia trudności w procesie zjednoczenia ziem polskich przez Władysława Łokietka</p>
-------------------------	--	---	--	--

			-lokalizuje na mapie: ziemie Henryka Brodatego, ziemie polskie opanowane		
			przez Wacława II, ziemie opanowane przez Władysława Łokietka, Płowce,		
			-wymienia czynniki wpływające na proces jednoczenia ziem polskich, - przedstawia próby jednoczenia ziem polskich od początku XIII w. do		
			czasów Władysława Łokietka,		
11.	Wielki król i jego państwo	-pamięta daty: zjazdów w Wyszehradzie, koronacji królewskiej Kazimierza Wielkiego, pokoju w Kaliszu, pokoju w Namysłowie, założenia Akademii Krakowskiej, śmierci Kazimierza Wielkiego, przywileju w Koszycach, śmierci Ludwika Węgierskiego, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: sukcesja, przywilej generalny, stan, monarchia stanowa, grosz krakowski, unia	-pamięta daty: sądu papińskiego w Warszawie, podboju Rusi Halicko- -Włodzimierskiej, zjazdu w Krakowie, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: podkanclerzy, podskarbi, marszałek, statuty wiślicko- piotrkowski, Korona Królestwa Polskiego,	-pamięta datę śmierci Bolesława Jerzego Trojdenowicza, - identyfikuje postacie: Bolesława Jerzego Trojdenowicza, Janusza Suchywilka, Jarosława Bogorię, -przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej Kazimierza	-analizuje działania Kazimierza Wielkiego zmierające do wzmocnienia państwa, -ocenia znaczenie przywileju koszyckiego dla kształtowania się ustroju monarchii stanowej w Polsce

<p>personalna,</p> <p>-identyfikuje postacie: Kazimierza Wielkiego, Ludwika Andegaweńskiego, Jadwigę Andegaweńską,</p> <p>- lokalizuje na mapie: Litwę, Ruś Halicką, Mazowsze,</p> <p>-wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego</p>	<p>-identyfikuje postacie: Karola Roberta Andegaweńskiego, Elżbietę Łokietkównę,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Kujawy, ziemię dobrzyńską, Podole, Wyszehrad,</p> <p>Kalisz, Namysłów,</p> <p>-charakteryzuje reformy wewnętrzne Kazimierza Wielkiego,</p> <p>-przedstawia rozwój terytorialny państwa polskiego pod rządami Kazimierza Wielkiego,</p>	<p>Wielkiego,</p> <p>- przedstawia cele powołania Akademii Krakowskiej,</p>
---	--	---

<p>12.</p>	<p>Jagiellonowie. Litewska dynastia na polskim tronie</p>	<p>-pamięta daty: koronacji królewskiej Jadwigi, unii w Krewie, chrztu Jagiełły, wielkiej wojny z zakonem krzyżackim, pierwszego pokoju toruńskiego, bitwy pod Grunwaldem, bitwy pod Warną, wojny trzynastoletniej, drugiego pokoju toruńskiego,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: szlachta, unia personalna, inkorporacja,</p>	<p>-pamięta daty: śmierci Ludwika Węgierskiego, unii wileńsko-radomskiej, unii w Horodle, śmierci Władysława Jagiełły, wyboru Władysława III na króla Węgier, koronacji Kazimierza Jagiellończyka na</p>	<p>-pamięta daty: bitwy pod Chojnicami, bitwy pod Świecinem, bitwy na Zalewie Wiślanym, zdobycia Chojnic, wyboru Władysława Jagiellończyka na tron czeski, wyboru Władysława Jagiellończyka na</p>	<p>- ocenia skuteczność polityki dynastycznej Jagiellonów w XV w. i wskazuje jej mocne i słabe strony</p>
------------	---	---	--	--	---

wojsko zaciężne,

-identyfikuje postacie: Władysława Jagiełłę, Witolda, Ulricha von Jungingena, Władysława III Warneńczyka, Kazimierza Jagiellończyka, Jana Olbrachta, Aleksandra,

-lokalizuje na mapie: Krewa, Wilno, Radom, państwo zakonu krzyżackiego, Malbork, Grunwald, Toruń,

-wymienia przyczyny zawarcia unii Polski z Litwą,

króla Polski, utworzenia Związku Pruskiego, inkorporacji Prus i Pomorza do Polski, śmierci Kazimierza Jagiellończyka, wyprawy Jana Olbrachta do Mołdawii, ukształtowania się dwuizbowego sejm walnego,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Związek Pruski, sejm walny, senat, izba poselska,

-identyfikuje postać Zbigniewa Oleśnickiego,

-lokalizuje na mapie: Horodło, Warnę, imperium osmańskie, Chojnice, Zalew Wiślany, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, Mołdawię, Piotrków, Żmudź,

-charakteryzuje przyczyny i skutki wielkiej wojny z zakonem krzyżackim,

tron węgierski,

-identyfikuje postacie: Jerzego z Podiebradów, Macieja Korwina,

-lokalizuje na mapie Świecino,

-przedstawia przyczyny kolejnych unii polsko-litewskich i decyzje, jakie

się z nimi wiązały,

-omawia główne etapy i ocenia skutki zmagania Polski z zakonem Krzyżackim

w XV w.,

-omawia powstanie i strukturę sejmu walnego,

13. Panteon cnót i wartości- powtórzenie i sprawdzian wiadomości

14.

15. Szlachta narodem politycznym. Przemiany ustrojowe w Rzeczypospolitej XVI i XVII w

-pamięta daty: konstytucji nihil novi, unii lubelskiej,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: monarchia absolutna, magnateria, elekcja, unia realna, ruch egzekucyjny, *liberum veto*,

-identyfikuje postacie: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, Henryka Walezego, Zygmunta III Wazę, Jana Kazimierza, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Jana III Sobieskiego,

-lokalizuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów,

-wyjaśnia przyczyny i konsekwencje unii lubelskiej,

- pamięta daty: panowania Henryka Walezego, pierwszego zastosowania zasady *liberum veto*,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: sejmik ziemski, interrex, rozdwojona elekcja, etos, klient, oligarchia magnacka,

-identyfikuje postacie: Jerzego Lubomirskiego, Władysława Sicińskiego, Janusza Radziwiłła,-

lokalizuje na mapie ziemie wcielone do Korony w 1569 r.,

-wyjaśnia treść artykułów henrykowskich i ich wpływ na osłabienie

-pamięta daty: elekcji Zygmunta Augusta, sejmu egzekucyjnego w Piotrkowie, rokoszu sandomierskiego (Zebrzydowskiego), rokoszu Lubomirskiego,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: elekcja *vivente rege*, kaptury, sejm konwokacyjny, elekcja *viritim*,

-charakteryzuje udział szlachty w życiu politycznym kraju w XVI i XVII w.,

-przedstawia główne postulaty ruchu egzekucyjnego i wymienia te z nich, które zostały zrealizowane,

-wyjaśnia, jakie czynniki doprowadziły do ukształtowania się w Polsce ustroju demokracji szlacheckiej,

-analizuje dobre i złe strony demokracji szlacheckiej

			władzy królewskiej,		
16.	Szlachta wobec wyzwań gospodarczych XVI–XVIII w.	<p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: folwark, pańszczyzna, spichlerz Europy,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Gdańsk, główne rzeki wykorzystywane w Rzeczypospolitej do spławu zboża,</p> <p>-wskazuje przywileje szlacheckie ograniczające wolność chłopów,</p>	<p>-pamięta daty: wydania przywileju wareckiego, ograniczenia prawa opuszczania wsi przez chłopów,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: rewolucja cen, dualizm gospodarczy, łan, łaszt,</p> <p>agraryzacja miast,</p> <p>-wyjaśnia przyczyny i konsekwencje dualizmu gospodarczego w Europie</p> <p>XVI w.,</p>	<p>-charakteryzuje przyczyny ukształtowania się modelu gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej w Rzeczypospolitej,</p> <p>-przedstawia, jakie zmiany społeczne powodował rozwój gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej,</p>	<p>-wyjaśnia, jaki wpływ miały przemiany gospodarcze na ograniczenie wolności chłopów,</p> <p>-ocenia wpływ gospodarki folwarcznej na rozwój</p>
17.	Z papieżem i przeciw niemu. Problemy religijne w Rzeczypospolitej	<p>-pamięta daty: wystąpienia Lutra, konfederacji warszawskiej, soboru trydenckiego, unii brzeskiej, obrad Sejmu Wielkiego, <i>Konstytucji 3 maja</i>,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: zbór, unicy, dyzunicy, ksenofobia, tumult,</p> <p>-identyfikuje postacie: Marcina Lutra, Jana Kalwina, Zygmunta</p>	<p>-pamięta daty: śmierci Zygmunta Augusta, ugody sandomierskiej, powołania Komisji Edukacji Narodowej,</p> <p>wyjaśnia i stosuje pojęcia i powiedzenia: <i>cuius regio eius religio</i>, bracia czescy, dysydenci,</p>	<p>-pamięta daty: sprowadzenia jezuitów do Braniewa,</p> <p>wygnania arian z Rzeczypospolitej,</p> <p>tumultu w Toruniu,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcie Karaimów,</p>	<p>-ocenia wpływ reformacji na rozwój kultury polskiej,</p> <p>-ocenia wpływ kontrreformacji i wojen XVII w. na zmiany w religijności mieszkańców Rzeczypospolitej</p>

<p>Augusta,</p> <p>-wyjaśnia przyczyny tolerancji religijnej w Rzeczypospolitej XVI w.,</p> <p>z uwzględnieniem konfederacji warszawskiej i ugody sandomierskiej,</p>	<p>„sarmackie Ateny”, przedmurze chrześcijaństwa,</p> <p>-lokalizuje na mapie: tereny zamieszkiwane przez innowierców</p> <p>w Rzeczypospolitej, Wittenbergę, Raków, Brześć Litewski, Braniewo,</p> <p>Toruń,</p> <p>- identyfikuje postacie: Stanisława Hozjusza, Piotra Skargę, Jakuba Wujka,</p> <p>-charakteryzuje sytuację wyznaniową na ziemiach polskich i litewskich</p> <p>w XVI w.,</p>	<p>-identyfikuje postać Jana Amosa Komeńskiego,</p> <p>-przedstawia przyczyny wzrostu nietolerancji religijnej w Rzeczypospolitej XVII i XVIII w.,</p>
---	---	--

<p>18.</p>	<p>Politycy i wodzowie złotego wieku</p>	<p>-pamięta daty: zjazdu Habsburgów i Jagiellonów w Wiedniu, hołdu pruskiego, elekcji Stefana Batorego, śmierci Stefana Batorego, wojny Zygmunta Starego z zakonem krzyżackim,</p> <p>- identyfikuje postacie: Zygmunta</p>	<p>-pamięta daty: bitwa pod Mohaczem, bitwa pod Orszą, bitwa pod Obertynem, hołdu lennego Gottharda Kettlera, rozejmu w Jamie Zapolskim,</p>	<p>-pamięta daty: najazdu hospodara mołdawskiego na Pokucie, pokoju szczecińskiego, początku wojny o Inflanty z Rosją,</p>	<p>-przedstawia główne etapy rywalizacji Rzeczypospolitej o Inflanty w XVI w.,</p> <p>-charakteryzuje postać Jana Zamoyskiego</p> <p>i ocenia jego wpływ na</p>
------------	--	---	--	--	---

Starego, Ludwika Jagiellończyka,	-wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>dominium Maris Baltici</i> , sekularyzacja, hetman,	wyprawy na Połock,	losy Rzeczypospolitej
Albrechta Hohenzollerna, Zygmunta Augusta, Stefana Batorego, Annę Jagiellonkę, Jana Zamoyskiego,	-identyfikuje postacie:	-identyfikuje postać Jana Tarnowskiego,	
-lokalizuje na mapie: państwo zakonu krzyżackiego, Wiedeń, imperium osmańskie, Prusy Królewskie, Prusy Książęce, Inflanty,	Maksymiliana I, Iwana IV Groźnego, Gottharda Kettlera	-lokalizuje na mapie Ozylię,	
-wymienia główne konflikty zbrojne Rzeczypospolitej w XVI w.,	-lokalizuje na mapie: Mohacz, Wołoszczyznę, Orszę, Mołdawię, Obertyn, Kurlandię, Semigalię, Estonię, Dorpat, Połock, Psków, Wielkie Łuki, Jam Zapolski, Bieczynę	-charakteryzuje i ocenia sposób rozwiązania problemu krzyżackiego przez Zygmunta Starego,	
	-przedstawia największe sukcesy militarne Rzeczypospolitej w XVI w.,	-wyjaśnia znaczenie zjazdu wiedeńskiego dla późniejszej sytuacji państw rządzonych przez Jagiellonów,	

19.	W orężu siła. Wielcy hetmani Rzeczypospolitej w XVII w.	-pamięta daty: bitwy pod Kircholmem, bitwy pod Kłuszynem, bitwy pod Cecorą, bitwy pod Oliwą, obrony Chocimia 1621r, bitwy pod Chocimiem 1673 r., bitwy pod Wiedniem,	- pamięta daty: detronizacji Zygmunta III przez sejm szwedzki, wybuchu wojny Rzeczypospolitej ze	-pamięta daty: oblężenia Smoleńska, rozejmu w Dywilinie, bitwy pod Cudnowem, bitwy pod Podhajcami, -	-ocenia skutki polityczne i militarne największych bitew Rzeczypospolitej
-----	---	--	--	--	---

	-wyjaśnia i stosuje pojęcia: sułtan, wezyr, Liga Święta, abdykacja, bojarzy, - identyfikuje postacie: Zygmunta III Wazę, Władysława IV Wazę, Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego, Stanisława Koniecpolskiego, Stefana Czarnieckiego, Jerzego Lubomirskiego, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Jana III Sobieskiego, Kara Mustafę, -lokalizuje na mapie: Kircholm, Chocim, Cecorę, Kłuszyn, Frombork, Tczew, Puck, Malbork, Oliwę, Kamieniec Podolski, Wiedeń, - wymienia największe sukcesy oręża polskiego w XVII w.,	Szwecją (1600 r.), rozejmu w Mitawie, rozejmu w Dywilinie, bitwy pod Trzcianą, elekcji Michała Korybuta Wiśniowieckiego -identyfikuje postacie: Karola IX Sudermańskiego, Gustawa II Adolfa, Dymitra Samozwańca, Michała Romanowa, Wasyla Szujskiego, -lokalizuje na mapie: Mitawę, rzekę Dźwinę, Dywilino, Gniew, Stary Targ, -wymienia wielkich hetmanów Rzeczypospolitej w XVII w. oraz bitwy, w których dowodzili,	identyfikuje postacie: Jana Kazimierza, Jerzego II Rakoczego, -lokalizuje na mapie Podhajce, -wyjaśnia przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwedami, -wyjaśnia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Europy	w XVII w., -ocenia postawę Jerzego Lubomirskiego wobec króla i ojczyzny
20.	Ostatni król Rzeczypospolitej i <i>finis Poloniae</i> pamięta daty: zawiązania konfederacji w Barze, I rozbioru Polski , II rozbioru Polski, III rozbioru Polski, początku obrad Sejmu Wielkiego, uchwalenia	- pamięta daty: koronacji Stanisława Augusta Poniatowskiego, uchwalenia praw kardynalnych,	-pamięta daty: utworzenia Szkoły Rycerskiej, powstania kanału Michała Ogińskiego, zdobycia warszawskiej Pragi	-ocenia rządy Stanisława Augusta Poniatowskiego

<p><i>Konstytucji 3 maja</i>, powstania konfederacji targowickiej, wybuchu</p>	<p>bitwy pod Zieleńcami, bitwy pod Dubienką,</p>	<p>przez Suworowa,</p>
<p>powstania kościuszkowskiego,</p>	<p>wydania uniwersału połanieckiego, bitwy pod Raławicami,</p>	<p>-identyfikuje postacie: Adama Naruszewicza,</p>
<p>- wyjaśnia i stosuje pojęcia: Familia, prawa kardynalne, konfederacja, obiady czwartkowe, szlachta gołota,</p>	<p>bitwy pod Maciejowicami,</p>	<p>Franciszka Zabłockiego,</p>
<p>-identyfikuje postacie: Katarzynę II, Stanisława Augusta</p>	<p>bitwy pod Szczerkocinami,</p>	<p>Stanisława Konarskiego, Hugona</p>
<p>Poniatowskiego,</p>	<p>śmierci Stanisława</p>	<p>Koźłataja, Bernarda Bellotto zwanego</p>
<p>Kazimierza Pułaskiego, Stanisława Małachowskiego, Tadeusza</p>	<p>Augusta Poniatowskiego,</p>	<p>Canalettem, Marcella Bacciarellego, Jana</p>
<p>Kościuszkę,</p>	<p>powołania Komisji Edukacji Narodowej,</p>	<p>Ursyna Niemcewicza,</p>
<p>-lokalizuje na mapie: Bar na Podolu, Petersburg,</p>	<p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: komisje dobrego porządku,</p>	<p>-charakteryzuje politykę sąsiadów Rzeczypospolitej</p>
<p>-przedstawia następstwa konfederacji targowickiej</p>	<p>manufaktura,</p>	<p>w XVIII w., ze szczególnym</p>
<p>dla losów Rzeczypospolitej,</p>	<p>uniwersał, sejm skonfederowany,</p>	<p>uwzględnieniem Rosji,</p>
	<p>Kuźnica Koźłatajowska,</p>	
	<p>- identyfikuje postacie: Józefa Wybickiego,</p>	
	<p>Tadeusza Rejtana, Seweryna</p>	
	<p>Rzewuskiego, Ksawerego</p>	
	<p>Branickiego, Szczęsnego</p>	
	<p>Potockiego, Józefa</p>	

21.

„Ojczyzna moja,
na końcu
upadła!” Spory o
przyczyny
upadku I
Rzeczypospolitej

-pamięta daty: podpisania aktu
konfederacji targowickiej przez
Stanisława Augusta
Poniatowskiego,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: szkoła
lelewelowska, szkoła historyczna
warszawska, szkoła historyczna
krakowska, konserwatyzm,

-identyfikuje postacie:
Monteskiusza, Woltera, Jeana
Jacques’a Rousseau,

Denisa Diderota,

-omawia poglądy filozofów
francuskich dotyczące systemu

Poniatowskiego,

-lokalizuje na mapie:
Grodno, Zieleńce,
Dubienkę, Raławice,
Szczekociny,
Maciejowice,

-omawia reformy
doby
stanisławowskiej ze
szczególnym
uwzględnieniem
Konstytucji 3 maja,

-wymienia
najważniejsze
osiągnięcia polskiego
oświecenia

-identyfikuje
postacie: Adama
Naruszewicza,
Seweryna
Rzewuskiego,
Joachima Lelewela,
Waleriana Kalinkę,
Józefa

Szujskiego, Michała
Bobrzyńskiego,

Tadeusza Korzona,
Władysława
Smoleńskiego,
Aleksandra

-charakteryzuje
przedstawicieli
szkoły krakowskiej i
szkoły warszawskiej

w sprawie rozbiorów
Polski,

-opisuje różnice w
ocenie przyczyn
upadku
Rzeczypospolitej w
poglądach

uczonych francuskich
oraz polskich,

-ocenia postawę króla
Stanisława Augusta

Poniatowskiego wobec
wyzwań epoki

rządów
 w Rzeczypospolitej,
 -wymienia czynniki wewnętrzne,
 które przyczyniły się do upadku
 Rzeczypospolitej Obojga Narodów

Rembowskiemu,
 - przedstawia poglądy
 Joachima Lelewela
 dotyczące
 ustroju
 Rzeczypospolitej,

22. Od świetności do upadku- powtórzenie wiadomości

23.	<p>My z Napoleonem, Napoleon z nami</p>	<p>-pamięta daty: wybuchu rewolucji we Francji, zamachu stanu Napoleona</p> <p>Bonapartego, porozumienia w sprawie formowania Legionów Polskich,</p> <p>pokoju w Tylży, bitwy pod Raszynem, wyprawy Napoleona na Rosję, bitwy pod Lipskiem,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Legiony Polskie, kodeks cywilny,</p> <p>-identyfikuje postacie: Napoleona Bonapartego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego, Tadeusza Kościuszkę, Adama Jerzego Czartoryskiego, Aleksandra I, Józefa Poniatowskiego</p> <p>-lokalizuje na mapie: państwa walczące</p> <p>z Napoleonem, Tylżę, Drezno, Saksonię, Raszyn, ziemie Księstwa</p>	<p>-pamięta daty: powstania <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>, ustanowienia <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> oficjalnym hymnem Polski, bitwy pod Marengo,</p> <p>pokoju w Luneville, bitew pod Jeną i Auerstedt, bitew pod Tczewem</p> <p>i Frydlandem, wydania konstytucji Księstwa Warszawskiego, wybuchu</p> <p>wojny francusko-austriackiej 1809 r., traktatu pokojowego w Schönbrunn,</p>	<p>-pamięta datę powstania Komisji Rządzącej na wyzwolonych ziemiach polskich,</p> <p>-lokalizuje na mapie Luneville,</p> <p>-omawia losy Polaków walczących u boku Napoleona i ocenia postawę</p> <p>Józefa Poniatowskiego,</p>	<p>-ocenia politykę Napoleona w sprawie polskiej,</p> <p>-przedstawia argumenty za włączeniem się Polaków</p> <p>w walkę u boku Napoleona</p> <p>i przeciw niemu,</p> <p>z uwzględnieniem</p> <p>poglądów Adama Jerzego Czartoryskiego, Tadeusza Kościuszki, Jana Henryka Dąbrowskiego</p>
-----	---	---	---	--	--

Warszawskiego przed traktatem w
Schönbrunn i po nim, Borodino,
Moskwę, Lipsk,

-wymienia główne bitwy
Napoleona,

w których uczestniczyli Polacy,

wkroczenia Rosjan
do Księstwa
Warszawskiego,

-wyjaśnia i stosuje
pojęcie Komisji
Rządzącej,

-identyfikuje
postacie: Karola
Kniaziewicza,
Stanisława
Małachowskiego,
Józefa Zajączka,
Fryderyka Augusta,

-lokalizuje na mapie:
Reggio, Santo
Domingo (Haiti),
Puławy, Jenę,
Auerstedt, Tczew,
Frydland, rzekę
Berezynę,

-przedstawia
okoliczności
powstania *Mazurka
Dąbrowskiego*,

-przedstawia
okoliczności
powstania
i losy Legionów
Polskich,

-omawia okoliczności
powstania

			i ustrój Księstwa Warszawskiego,		
24.	„Gdy Naród do boju wystąpił z orężem...”	pamięta daty: utworzenia Towarzystwa Patriotycznego, wybuchu powstania listopadowego, bitwy pod Grochowem, bitwy pod Ostrołką, poddania Warszawy Rosjanom, -identyfikuje postacie: Aleksandra I, Mikołaja I, Adama Jerzego Czartoryskiego, Ksawerego Druckiego- Lubeckiego, Adama Mickiewicza, Waleriana Łukasińskiego, Piotra Wysockiego , Ignacego Prądzyńskiego, wielkiego księcia Konstantego, Józefa Chłopickiego, Michała Gedeona Radziwiłła, Jana Skrzyneckiego, Józefa Bema, Jana Krukowieckiego, Iwana Paskiewicza, Emilię Plater, -lokalizuje na mapie: Królestwo Polskie, Rzeczpospolitą Krakowską, Wielkie Księstwo Poznańskie, Grochów, Ostrołkę, -wymienia główne bitwy powstania listopadowego i polskich generałów, którzy w nich dowodzili,	-pamięta daty: założenia Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, założenia Banku Polskiego, zawiązania sprzysiężenia w szkole podchorążych, powstania Rządu Tymczasowego, detronizacji Mikołaja I jako króla polskiego, wkroczenia na ziemię polskie armii rosyjskiej, bitwy pod Stoczkiem, bitwy pod Wawrem, bitwy pod Iganiami, początku szturmu Rosjan na Warszawę, -identyfikuje postacie: Józefa Zajączka, Stanisława Staszica, Bonawenturę i Wincentego	-pamięta daty: powstania Wolnomularstwa Narodowego, -identyfikuje postacie: Kunegundę Ogińską, Marię Prószyńską, Marię Raszanowiczównę, Antoninę Tomaszewską, Józefę Rostkowską, Barbarę Czarnecką, - przedstawia przykłady bohaterskiej walki kobiet podczas powstania listopadowego,- przedstawia dokonania Ksawerego Druckiego- Lubeckiego jako ministra skarbu	-ocenia postawy głównodowodzących armią Królestwa Polskiego w okresie powstania listopadowego, - konfrontuje postawę Ignacego Prądzyńskiego i Józefa Bema z działaniami Jana Skrzyneckiego i Jana Krukowieckiego

Niemojowskich,
Joachima Lelewela,

Nikołaja
Nowosilcowa, Iwana
Dybicza, Józefa
Dwernickiego,

-lokalizuje na mapie:
Kalisz, Stoczek,
Wawer, Iganie,
kierunek przemarszu

armii Paskiewicza,
Kanał Augustowski,

-przedstawia
działalność legalnej
i nielegalnej opozycji
przed wybuchem
powstania
listopadowego,

-charakteryzuje losy i
postawę Waleriana
Łukasińskiego,

25.

„Za wolność
naszą i waszą”

- pamięta daty: wybuchu powstania
krakowskiego, Wiosny Ludów
w Europie, powstania Komitetu
Narodowego w Poznaniu,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: praca
organiczna, wolne miasto, rabacja,
Wiosna Ludów,

-identyfikuje postacie: Piotra
Ściegiennego, Józefa Bema, Józefa

-pamięta daty:
utworzenia
Stowarzyszenia Ludu
Polskiego, założenia
Zakładu Narodowego
im. Ossolińskich,
powołania Rządu
Narodowego w
Krakowie, zwołania
Kongresu

-pamięta daty:
uwłaszczenia
chłopów w Wielkim
Księstwie
Poznańskim,
powstania Komitetu
Narodowego
w Poznaniu,
powstania

-wskazuje przyczyny
niepowodzenia
powstania
krakowskiego i
Wiosny
Ludów na ziemiach
polskich

<p>Maksymiliana Ossolińskiego, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szełę,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Wielkie Księstwo Poznańskie, Lwów, Pragę,</p> <p>-wyjaśnia znaczenie pracy organiczej dla umacniania polskości,</p>	<p>Słowiańskiego,</p> <p>-identyfikuje postacie: Józefa Zaliwskiego, Szymona Konarskiego, Józefa Lompę, Fryderyka Wilhelma IV, Ludwika Mierosławskiego, Karola Marcinkowskiego, Wojciecha Chrzanowskiego,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Wołyń, Podole,</p> <p>-wymienia przykłady walki o polskość bez zaangażowania zbrojnego,</p>	<p>Centralizacji w Poznaniu,</p> <p>-identyfikuje postacie: Krzysztofa Mrongowiusza, Gustawa Gizewiusza, Walentego Stefańskiego, Karola Libelta, Jana Tyssowskiego, Ludwika Gorzowskiego, Aleksandra Grzegorzewskiego, Klemensa Metternicha, Jerzego Lubomirskiego, Franciszka Sznajdego, Iwana Paskiewicza,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Lombardię, Sycylię,</p> <p>-wymienia przykłady walki Polaków w XIX w. o „wolność naszą i waszą”,</p>
---	--	--

26.	<p><i>Gloria victis</i> – chwała zwyciężonym</p>	<p>-pamięta daty: wybuchu powstania styczniowego, wojny krymskiej, powstania Komitetu Centralnego Narodowego, powstania</p>	<p>-pamięta daty: wprowadzenia stanu wojennego w</p>	<p>-pamięta daty: pogrzebu generałowej Sowińskiej, objęcia</p>	<p>-ocenia działalność Romualda Traugutta w czasie powstania</p>
-----	--	---	--	--	--

Tymczasowego Rządu Narodowego,	Królestwie Polskim,	dyktatury	styczniowego,
-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Biali, Czerwoni, branka, państwo podziemne,	dekretu uwłaszczeniowego Aleksandra II, objęcia dyktatury powstania	powstania przez Mariana Langiewicza,	-przedstawia własną ocenę powstania styczniowego
-identyfikuje postacie: Aleksandra Wielopolskiego, Aleksandra II, Ludwika Mierosławskiego, Romualda Traugutta,	przez Romualda Traugutta,	-identyfikuje postać Józefy Rostkowskiej,	
-lokalizuje na mapie: Krym, Żmudź, Wołyń, Białoruś, Podlasie, Wilno,	-identyfikuje postacie: Michała Czajkowskiego, Władysława Zamoyskiego, Jarosława Dąbrowskiego, Stefana Bobrowskiego,	-lokalizuje na mapie: Opatów, Miechów, Bodzentyn, Małogoszcz,	
-przedstawia sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego,	Leopolda Kronenberga, Andrzeja Zamoyskiego, Edwarda Jurgensa, Mariana Langiewicza, Stanisława	-charakteryzuje głównych bohaterów powstania styczniowego,	
-wyjaśnia, jaki był cel branki,	Brzóske, Dionizego Czachowskiego,		
	-opisuje przebieg powstania styczniowego,		
	-opisuje		

			funkcjonowanie polskiego państwa podziemnego w czasie		
			powstania styczniowego,		
27.	Bić się czy nie bić?	- pamięta datę likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej, - wyjaśnia i stosuje pojęcia: hekatomba, rusyfikacja, germanizacja, Kraj Nadwiślański, emisariusz, ugodowcy, - identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Adama Jerzego Czartoryskiego, Joachima Lelewela, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Cypriana Kamila Norwida, Fryderyka Chopina, - lokalizuje na mapie: kraje, do których Polacy emigrowali po powstaniu listopadowym, Paryż, - wymienia główne ugrupowania Wielkiej Emigracji i ich przywódców, - wymienia twórców polskiej kultury na emigracji,	- pamięta daty: zniesienia konstytucji Królestwa Polskiego przez cara, powstania parlamentu pruskiego, - wyjaśnia i stosuje pojęcia: irredenta, nurt konserwatywny emigracji, nurt demokratyczno- liberalny emigracji, stańczycy, trójlojaliści, - identyfikuje postacie: Wiktora Heltmana, Tadeusza Krępowieckiego, Stanisława Worcella, Aleksandra Świętochowskiego, Walerego Wróblewskiego, - przedstawia poglądy	- pamięta datę likwidacji Kościoła unickiego w zaborze rosyjskim, - wyjaśnia i stosuje pojęcie <i>liberum conspiro</i> , - identyfikuje postacie: Pawła Popiela, Józefa Szujskiego, Stanisława Kozmiana, Stanisława Tarnowskiego, - charakteryzuje polityczną działalność Polaków na emigracji, z uwzględnieniem poglądów członków ugrupowań emigracyjnych, - konfrontuje argumenty	- analizuje negatywne i pozytywne następstwa powstań narodowych, - przedstawia własną opinię w kwestii walki lub ugody z zaborcami

			środowiska stańczyków albo trójlojalistów,	ugodowców i zwolenników walki z zaborcami, powstań narodowych,	
				-przedstawia własną opinię w kwestii walki lub ugody z zaborcami	
28.	Polacy wobec zaborców w II połowie XIX w.	-pamięta daty: powstania Austro- Węgier, strajku dzieci we Wrześni, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: autonomia, kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna, pozytywizm, realizm, -identyfikuje postacie: Franciszka Józefa, Ignacego Łukasiewicza, Ottona von Bismarcka, Michała Drzymałę, Bolesława Prusa, Elizę Orzeszkową, Marię Konopnicką, Henryka Sienkiewicza, -lokalizuje na mapie: Austro- Węgry, Lwów, Galicję Zachodnią, Galicję Wschodnią, Wrześnię, Łódź, Częstochowę, -wymienia najważniejsze elementy	-pamięta daty: okresu Kulturkampfu, strajku w szkołach poznańskich, wydania ustawy kagańcowej, początku działalności Uniwersytetu Latającego, wynalezienia lampy naftowej przez Ignacego Łukasiewicza, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: Hakata, nowela osadnicza, ustawa kagańcowa, Bazar, praca u podstaw, Polska Macierz Szkolna, solidaryzm narodowy, -identyfikuje	-pamięta daty: wydania noweli osadniczej, początku działalności Centralnego Towarzystwa Gospodarczego, początku działalności Uniwersytetu Latającego, założenia Szkoły Handlowej w Warszawie, założenie Szkoły Technicznej w Warszawie, -identyfikuje postacie: Edwarda Raczyńskiego, Tytusa Działyńskiego, Zygmunta Wielopolskiego, Hipolita Wawelberga, -przedstawia politykę	-charakteryzuje rozwój gospodarczy ziem polskich w trzech zaborach, wymienia i charakteryzuje postacie Polaków, którzy walczyli o polskość i byli prześladowani przez zaborców

polityki rasyfikacji i germanizacji,
- podaje najważniejsze przykłady walki Polaków o tożsamość narodową,

postacie: Agenora Gołuchowskiego, Mieczysława Ledóchowskiego,

Hipolita Cegielskiego, Aleksandra Świętochowskiego, Leopolda

Kronenberga,

-lokalizuje na mapie: Krosno, Rogalin, Kórnik, Sosnowiec,

-charakteryzuje autonomię Galicji i odróżnia jej sytuację od sytuacji

w pozostałych zaborach,

-wyjaśnia, na czym polegała praca u podstaw, i wymienia jej propagatorów,

przedstawia zasady funkcjonowania władz autonomicznej Galicji,

germanizacji i ocenia postawy Polaków wobec niej,

-przedstawia politykę rasyfikacji

i ocenia postawy Polaków wobec niej,

-wymienia instytucje ważne dla rozwoju gospodarczego lub kulturalnego

społeczeństwa polskiego pod zaborami,

29.

Polityka i politycy.

-pamięta daty: powstania Międzynarodowej Socjalno-

-pamięta daty: powstania Polskiej

-pamięta daty: rozłamu w Polskim

-ocenia wpływ partii politycznych na wzrost

<p>Narodziny masowych ruchów politycznych na ziemiach polskich</p>	<p>Rewolucyjnej Partii Proletariat, powstania Socjaldemokracji Królestwa</p> <p>Polskiego i Litwy, powstania Polskiej Partii Socjalistycznej, powstania</p> <p>Ligi Narodowej, powstania Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego, powstania Stronnictwa</p> <p>Ludowego,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: proletariat, socjalizm, partia polityczna,</p> <p>-identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Różę Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Feliksa Dzierżyńskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Mikołaja II,</p> <p>-opisuje przyczyny, przebieg i skutki rewolucji 1905 r. na ziemiach polskich,</p> <p>-opisuje najważniejsze partie polityczne na ziemiach polskich,</p>	<p>Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego, powstania Ligi Polskiej,</p> <p>przekształcenia SL w Polskie</p> <p>Stronnictwo Ludowe, krwawej środy w Królestwie Polskim,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: wszechpolak, praca u podstaw, krwawa środa, krwawa niedziela,</p> <p>-identyfikuje postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Stanisława Grabskiego, Wojciecha Korfantego, Stanisława Stojałowskiego,</p> <p>Wincentego Witosa,</p> <p>-przedstawia okoliczności uformowania się ruchu ludowego na</p>	<p>Stronnictwie Ludowym, warszawskiej</p> <p>demonstracji PPS (1904 r.), rozłamu w Polskiej Partii Socjalistycznej,</p> <p>powstania Organizacji Bojowej PPS,</p> <p>-identyfikuje postacie: Marię i Bolesława Wysłouchów, Karola Lewakowskiego, Jakuba Bojkę, Jana Stapińskiego,</p> <p>-porównuje cele polityczne i metody działania polskich partii socjalistycznych,</p>	<p>świadomości politycznej,</p> <p>społecznej i narodowej Polaków,</p> <p>-charakteryzuje podstawowe różnice pomiędzy programami polskich partii politycznych</p>
--	---	--	--	---

ziemiach polskich,

-charakteryzuje
rozwój ruchu
narodowego i
przedstawia jego cele
polityczne

30. Póki w narodzie myśl swobody żyje- powtórzenie i sprawdzian wiadomości

31.

32. Ku niepodległej.
Sprawa polska
w czasie Wielkiej
Wojny

-pamięta daty: wybuchu I wojny światowej, wymarszu I Kompanii Kadrowej do Kongresówki, aktu 5 listopada,
-wyjaśnia i stosuje pojęcia: ententa, trójprzymierze, trójporozumienie, państwa centralne, kryzys przysięgowy,
-lokalizuje na mapie: państwa trójporozumienia, państwa trójprzymierza,
-identyfikuje postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego,
-przedstawia orientacje polityczne Polaków w przededniu I wojny światowej,
-przedstawia polskie oddziały wojskowe utworzone w czasie I wojny

-pamięta daty: powstania Towarzystwa Strzelec i Związku Strzeleckiego, powstania Związku Walki Czynnej, kryzysu przysięgowego, utworzenia Komitetu Narodowego Polskiego, orędzia prezydenta Thomasa Woodrowa Wilsona, konferencji premierów Francji, Włoch i Wielkiej Brytanii,
-wyjaśnia i stosuje pojęcia: koncepcja trialistyczna, Błękitna

-przedstawia etapy umiędzynarodawiania sprawy polskiej w czasie I wojny światowej,
-identyfikuje postacie: Michała Bobrzyńskiego, Józefa Dowbora-Muśnickiego, wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza,
-porównuje programy głoszone przez Polaków w przededniu I wojny światowej,

-ocenia skuteczność działań Komitetu Narodowego Polskiego w walce o niepodległą Polskę,
-charakteryzuje i ocenia działania podejmowane w pierwszym okresie wojny przez Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego

33.

Odrodzenie
państwa
polskiego

-pamięta daty: powierzenia
Józefowi Piłsudskiemu władzy
wojskowej

przez Radę Regencyjną, wyborów
do Sejmu Ustawodawczego,
uchwalenia

konstytucji marcowej, zabójstwa
Gabriela Narutowicza,

-wyjaśnia i stosuje pojęcie
„sejmokracji”,

-identyfikuje postacie: Wincentego
Witosa, Ignacego Daszyńskiego,

Józefa Piłsudskiego, Jędrzeja
Moraczewskiego, Romana

Armia,

-lokalizuje na mapie:
Lozannę, Rarańczę,

-identyfikuje
postacie: Józefa
Hallera, Ignacego
Paderewskiego,

-przedstawia etapy
umiędzynarodawiania
sprawy polskiej w
czasie I wojny
światowej,

-opisuje zmiany
podejścia mocarstw
do sprawy polskiej,

-pamięta daty:
powstania Polskiej
Komisji
Likwidacyjnej,
powstania
Tymczasowego
Rządu Ludowego
Republiki Polskiej,
mianowania

Ignacego
Paderewskiego
premierem, wyboru
Gabriela Narutowicza
na prezydenta,
wyboru Stanisława
Wojciechowskiego

-pamięta daty:
proklamowania
Zachodnioukraińskiej
Republiki Ludowej,
rozwiązania się Rady
Regencyjnej, dekretu
o najwyższej władzy
państwowej
Republiki Polskiej,
uchwalenia małej
konstytucji,

-charakteryzuje
główne zasady
ustrojowe zawarte w
konstytucji

-wyjaśnia, jakie były
przyczyny sporów
pomiędzy
konkurencyjnymi
ośrodkami władzy u
progu niepodległości,

wyjaśnia, jakie zapisy
konstytucji marcowej
budziły największe
kontrowersje,

-ocenia
funkcjonowanie
państwa polskiego
w okresie rządów

Dmowskiego, Ignacego Paderewskiego, Gabriela Narutowicza	na prezydenta, powstania pierwszego rządu Chjeno-Piasta,	marcowej, -charakteryzuje problemy, jakie napotkały władze państwa na początku	parlamentarnych
-lokalizuje na mapie: Lwów, Galicję Wschodnią, Lublin, Kraków,	-wyjaśnia i stosuje pojęcie Chjeno-Piast,	niepodległości, i wyjaśnia, jak sobie z tymi problemami radzono,	
-wymienia główne lokalne organy władzy polskiej powstałe u progu niepodległości,	-identyfikuje postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Władysława Grabskiego,		
	-lokalizuje na mapie: Magdeburg, Locarno, Sulejówek,		
	-przedstawia przykłady słabości ustroju parlamentarnego w Polsce w latach 1922–1926,		
	-przedstawia formowanie się władz centralnych po odzyskaniu niepodległości przez Polskę,		

34.	Bohaterowie walk o granice II	- pamięta daty: przybycia Ignacego Paderewskiego do Poznania, wybuchu powstania wielkopolskiego, podpisania traktatu wersalskiego, wybuchu I	-pamięta daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu, wkroczenia	-pamięta daty: powstania Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego	-ocenia wysiłek Polaków podczas walk o granice w kontekście planów,
-----	---	--	--	--	--

Rzeczypospolitej	<p>powstania śląskiego, wybuchu II powstania śląskiego, wybuchu</p> <p>III powstania śląskiego, Bitwy Warszawskiej, kontrofensywy polskiej znad Wieprza, pokoju w Rydze</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: linia Curzona, plebiscyt,</p> <p>-identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wojciecha Korfańskiego, Ignacego Paderewskiego, Władysława Grabskiego, Michaiła Tuchaczewskiego, Siemiona Budionnego, Włodzimierza Lenina,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Wilno, Lwów, Kijów, Poznań, tereny opanowane przez Polaków podczas powstania wielkopolskiego, Wolne Miasto Gdańsk, tereny plebiscytowe na Warmii, Mazurach, Powiślu i Górnym</p> <p>Śląsku, linę Curzona, linię podziału Górnego Śląska po III powstaniu</p> <p>śląskim, Śląsk Cieszyński, linię graniczną według pokoju ryskiego, obszar Litwy Środkowej,</p> <p>-wymienia Polaków zasłużonych</p>	<p>wojsk czechosłowackich na Śląsk Cieszyński, początku walk polsko-ukraińskich o Galicję Wschodnią, zakończenia walk polsko-ukraińskich</p> <p>o Galicję Wschodnią, zawiązania sojuszu Polski z URL, początku ofensywy Michaiła Tuchaczewskiego, zgody rządu Władysława Grabskiego na linię Curzona, „buntu” generała Lucjana Żeligowskiego, przyłączenia Litwy Środkowej do Polski,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna,</p> <p>-identyfikuje postacie: Symona Petlurę, Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego,</p>	<p>Polski,</p> <p>-porównuje koncepcje granic wysuwane przez Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego oraz ocenia możliwości zrealizowania tych projektów,</p> <p>- przedstawia konflikt Polski z Czechosłowacją o Śląsk Cieszyński, Spisz i Orawę oraz przyczyny włączenia większości spornego terytorium do państwa czechosłowackiego,</p>	<p>okoliczności zewnętrznych i ostatecznego kształtu terytorium II Rzeczypospolitej</p>
------------------	--	---	---	---

w walkach o granice i omawia ich
dokonania (np. Wojciecha
Korfantego, Józefa Piłsudskiego,
Ignacego
Paderewskiego),

Wincentego Witosa,
Ignacego
Daszyńskiego,
Lucjana
Żeligowskiego,

-lokalizuje na mapie:
obszary, które miały
znaleźć się w
granicach Polski

zgodnie z koncepcją
inkorporacyjną
Dmowskiego,
obszary, które
zgodnie

z koncepcją
Piłsudskiego miały
być sfederowane z
Polską, Zaolzie,

Spisz, Orawę, rzekę
Zbrucz, tereny
opanowane przez
Polaków w Galicji

Wschodniej, Spa,
kierunek natarcia sił

Tuchaczewskiego i
Budionnego,

kierunek kontrataku
polskiego znad
Wieprza Komarowo,
rejon bitwy nad

			Niemnem		
			-przedstawia okoliczności i skutki powstania wielkopolskiego,		
			-przedstawia proces kształtowania się wschodniej granicy II Rzeczypospolitej,		
			-omawia przebieg, wyniki i konsekwencje plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku,		
			-przedstawia przyczyny, przebieg i skutki walk polsko-ukraińskich w Galicji Wschodniej		
35.	Pod rządami sanacji	-pamięta daty: przewrotu majowego, konstytucji kwietniowej, zajęcia Zaolzia przez Polskę, tzw. planu czteroletniego, utworzenia Centralnego Okręgu Przemysłowego, układu Ribbentrop–Mołotow, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: sanacja,	-pamięta daty: powstania Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, powstania Centrolewu, układu z Locarno, zawarcia polsko-radzieckiego układu o nieagresji, zawarcia polsko-	-pamięta daty: noweli sierpniowej, śmierci Józefa Piłsudskiego, utworzenia Obozu Zjednoczenia Narodowego, mianowania Edwarda Rydza-Śmigłego marszałkiem Polski, zażądania przez Niemcy włączenia	-ocenia politykę zagraniczną Józefa Becka i politykę gospodarczą Eugeniusza Kwiatkowskiego, -ocenia skuteczność polityki równowagi w stosunkach z Niemcami i ZSRR,

	<p>rzędy autorytarne,</p> <p>-identyfikuje postacie: Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Józefa Piłsudskiego,</p> <p>-wymienia postanowienia konstytucji kwietniowej,</p> <p>-charakteryzuje polską politykę zagraniczną w okresie międzywojennym</p> <p>-opisuje przebieg przewrotu majowego</p>	<p>niemieckiej</p> <p>deklaracji o niestosowaniu przemocy, włączenia Austrii do III Rzeszy, likwidacji państwa czechosłowackiego, polsko-brytyjskiego układu o wzajemnej pomocy,</p> <p>-identyfikuje postacie: Macieja Rataja, Kazimierza Bartla, Walerego Sławka,</p> <p>Eugeniusza Kwiatkowskiego, Józefa Becka, Joachima von Ribbentropa,-</p> <p>lokalizuje na mapie: Centralny Okręg Przemysłowy, Zaolzie,</p> <p>-opisuje przyczyny i skutki przewrotu majowego,</p>	<p>Gdańska do III Rzeszy,</p> <p>-charakteryzuje rządy autorytarne obozu sanacji i stosowane przez nią</p> <p>formy walki z opozycją,</p> <p>-wyjaśnia, które zapisy konstytucji kwietniowej wyraźnie wskazują na odejście od rządów parlamentarnych na rzecz autorytaryzmu,</p>	<p>stosowanej w polskiej polityce zagranicznej</p> <p>i wskazuje jej mocne oraz słabe strony</p>	
36.	<p>II wojna światowa.</p> <p>We wrześniu</p> <p>i na Zachodzie</p>	<p>-pamięta daty: ataku Niemiec na Polskę, ataku ZSRR na Polskę, obrony Westerplatte, kapitulacji Helu,</p>	<p>-pamięta daty: przekroczenia granicy rumuńskiej przez władze polskie,</p>	<p>- pamięta daty: mianowania Władysława Sikorskiego naczelnym wodzem</p>	<p>-ocenia wschodnia politykę Władysława Sikorskiego,</p>

bitwy pod Kockiem, bitwy o Anglię, bitwy o Monte Cassino	układu Sikorski–Majski, ewakuacji Armii Polskiej z ZSRR, zerwania stosunków dyplomatycznych z rządem polskim przez ZSRR, katastrofy	Polskich Sił Zbrojnych, organizacji Armii Polskiej we Francji, ewakuacji polskiego rządu z Francji do Wielkiej Brytanii, zdobycia Bolonii, walki 10.
-identyfikuje postacie: Tadeusza Kutrzebę, Franciszka Kleeberga, Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa,	lotniczej w Gibraltarze, obrony Tobruku,	Brygady Kawalerii Pancernej we Francji, powstania 1. Dywizji Pancernej generała Stanisława Maczka, wyzwolenia Bredy,
-lokalizuje na mapie: Westerplatte, Hel, rejon Bzury,	identyfikuje postacie: Stanisława Dąbka, Władysława Raczkiewicza,, Stanisława Sosabowskiego, Stanisława Kopańskiego, Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Mikołajczyka, Stanisława Maczka	zdobycia portu Wilhelmshaven przez 1. Dywizję Pancerną,
-przedstawia główne kierunki działań jednostek wchodzących w skład	-lokalizuje na mapie: Kock, Gibraltar, Syrię, Palestynę, Tobruk, Arnhem,	-lokalizuje na mapie: Bolonię, Anconę, Falaise, Bredę, Ypres, Gandawę,
Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie,	-wymienia dowódców PSZ na Zachodzie,	Wilhelmshaven, -charakteryzuje wpływ katastrofy w Gibraltarze na polską politykę zagraniczną
	-opisuje przebieg	

			<p>kampanii wrześniowej oraz wymienia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich,</p>		
37.	<p>Polacy wobec okupantów</p> <p>w czasie II wojny światowej</p>	<p>-pamięta daty: mianowania Stefana Grota- Roweckiego dowódcą ZWZ, przekształcenia ZWZ w Armię Krajową, wybuchu powstania warszawskiego, kapitulacji powstania warszawskiego,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: ZWZ, AK, Delegatura Rządu na Kraj, kolaboracja</p> <p>-identyfikuje postacie: Stefana Grota-Roweckiego, Władysława Sikorskiego,</p> <p>Augusta Fieldorfa, Jana Bytnara, Tadeusza Bora- Komorowskiego,</p> <p>-lokalizuje na mapie: tereny objęte działaniami AK w ramach akcji „Burza”,</p> <p>-charakteryzuje różne sposoby walki z okupantami podejmowane przez polskie społeczeństwo,</p>	<p>- pamięta daty: powstania Kierownictwa Walki Cywilnej, początku akcji „Burza” na Wołyniu,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Rada Jedności Narodowej, Kedyw, Kierownictwo Walki Cywilnej, volkslista,</p> <p>- identyfikuje postacie: Franza Kutscherę, rodzinę Ulmów, Hankę Ordonównę, Adolfa Dymszą, Igo Syma,</p> <p>-lokalizuje na mapie wyspę Uznam,</p> <p>-przedstawia przykłady bohaterstwa polskich cywilów w czasie II wojny</p> <p>światowej i ocenia</p>	<p>- pamięta datę akcji pod Arsenalem,</p> <p>-identyfikuje postacie: Kazimierza Iranka- Osmeckiego, Stefana Korbońskiego, Kazimierza Wajdę, Henryka Vogelfängera,</p> <p>-omawia kształtowanie się struktur zbrojnych Polskiego Państwa Podziemnego,</p> <p>-wyjaśnia przyczyny i przedstawia przebieg akcji „Burza” oraz powstania warszawskiego,</p>	<p>-wymienia i omawia najbardziej spektakularne akcje polskiego podziemia podczas okupacji,</p> <p>-na wybranych przykładach charakteryzuje postawy polskich artystów podczas okupacji</p>

			znaczenie takich postaw dla społeczeństwa,		
			- przedstawia i ocenia przykłady współpracy Polaków z okupantami,		
38.	„Tworzy historię zwycięski lud”. Komuniści przejmują władzę w Polsce	-pamięta daty: utworzenia PPR, odkrycia ciał polskich oficerów w Katyniu, publikacji manifestu PKWN, powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, referendum ludowego, wyborów do Sejmu Ustawodawczego -wyjaśnia i stosuje pojęcia: Polska Partia Robotnicza, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa, Związek Patriotów Polskich, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, „proces szesnastu”, referendum ludowe, Polskie Stronnictwo Ludowe, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Polska Rzeczpospolita Ludowa, rząd emigracyjny, -identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Wandę Wasilewską,	-pamięta daty: rozpoczęcia działalności przez Związek Patriotów Polskich, sformowania 1. Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, powołania PKWN, powołania Krajowej Rady Narodowej, rozwiązania Armii Krajowej, aresztowania przywódców Polskiego Państwa Podziemnego, przyjęcia tzw. małej konstytucji, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: Komintern, Krajowa Rada Narodowa, Rada	- identyfikuje postacie: Pawła Findera, Bolesława Mołojca, Jana Jankowskiego, Tomasza Arciszewskiego, -omawia metody i proces organizowania przez Stalina władz komunistycznych w Polsce,	-charakteryzuje metody walki komunistów z przeciwnikami politycznymi, - przedstawia i ocenia na wybranych przykładach postawy polskich komunistów

Władysława
 Andersa, Bolesława Bieruta,
 Edwarda Osóbkę- Morawskiego,
 Władysława
 Gomułkę, Leopolda Okulickiego,
 -lokalizuje na mapie: Katyń, Lublin,
 -wymienia główne organizacje
 komunistyczne działające w Polsce
 podczas okupacji i wskazuje ich
 przywódców,

Jedności Narodowej,
 Rada Państwa,
 -identyfikuje
 postacie: Marcelęgo
 Nowotkę, Michała
 Rolę-Żymierskiego,
 Kazimierza Pużaka,
 Stanisława
 Mikołajczyka, Józefa
 Cyrankiewicza,
 Ryszarda
 Kaczorowskiego,

39

Zniewolone
 społeczeństwo?
 Życie społeczne
 w PRL

-pamięta daty: wystąpień
 robotniczych
 w okresie PRL: w Poznaniu
 (1956 r.), na Wybrzeżu (1970 r.),
 w Radomiu, Ursusie i Płocku
 (1976 r.),
 w całym kraju (1980 r.), powstania
 NSZZ „Solidarność”,
 - identyfikuje postacie: Leopolda
 Okulickiego, Bolesława Bieruta,
 Władysława Gomułkę, Edwarda
 Gierka,
 -wyjaśnia i stosuje pojęcia: PKWN,
 tzw. Ziemie Odzyskane,
 indoktrynacja,

-wyjaśnia i stosuje
 pojęcia: mała
 stabilizacja,
 propaganda sukcesu,
 reglamentacja,
 państwo satelickie,
 Radio Wolna Europa,
 -identyfikuje
 postacie: Augusta
 Fieldorfa, Jerzego
 Giedroycia, Jana
 Nowaka-
 Jeziorańskiego,
 -przedstawia powody
 przystosowania się
 przez Polaków do
 nowych

-charakteryzuje okres
 rządów Władysława
 Gomułki pod
 względem polityki
 społecznej,
 -charakteryzuje
 politykę społeczno-
 gospodarczą ekipy
 Edwarda Gierka,
 -wyjaśnia polityczne,
 ekonomiczne,
 socjalne i moralno-
 ideologiczne
 przyczyny
 społecznego
 niezadowolenia w
 PRL,

-ocenia sytuację
 polskiego
 społeczeństwa pod
 rządami Bolesława
 Bieruta, Władysława
 Gomułki
 i Edwarda Gierka,
 -ocenia różne postawy
 polskiego
 społeczeństwa
 wobec ustroju
 komunistycznego

NSZZ „Solidarność”,

-wskazuje na mapie: tzw. Ziemie Odzyskane, zmiany granic Polski w wyniku II wojny światowej, Wybrzeże, Poznań, Radom, Ursus, Płock,

warunków politycznych w Polsce po 1944 r.,

-rozdziela polityczne, ekonomiczne, socjalne i moralno-ideologiczne

przyczyny społecznego niezadowolenia w PRL,

-ocenia wpływ emigracji na postawy społeczeństwa PRL,

-porównuje sytuację polskiego społeczeństwa pod rządami Bolesława Bieruta, Władysława Gomułki i Edwarda Gierka,

40.

„... idź wyprostowany wśród tych co na kolanach...”
Opór społeczny w PRL

-pamięta daty: wyboru Karola Wojtyły na papieża, wystąpień robotniczych w Poznaniu (1956 r.), wystąpień robotniczych na Wybrzeżu (1970 r.), wystąpień robotniczych w Radomiu, Ursusie i Płocku (1976 r.), porozumień sierpniowych, wprowadzenia stanu wojennego, wydarzeń marcowych,

-identyfikuje postacie: Stefana Wyszyńskiego, Karola Wojtyły / Jana

Pawła II, Jerzego Popiełuszkę, Lecha Wałęsę, Wojciecha Jaruzelskiego,

Władysława Gomułkę,

-pamięta daty: powstania Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, wypowiedzenia przez TRJN konkordatu ze Stolicą Apostolską,

zamordowania księdza Jerzego Popiełuszki,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: żołnierze wyklęci, księża patrioci, konkordat,

-identyfikuje postacie: Augusta Fieldorfa, Augusta Hlonda, Pawła Jasienicę, Jana

-pamięta daty: śmierci prymasa Augusta Hlonda, powstania ruchu księży patriotów,

-opisuje sytuację Kościoła w PRL i charakteryzuje postawy duchownych

wobec władz, z uwzględnieniem Stefana Wyszyńskiego, Karola Wojtyły i Jerzego Popiełuszki,

-przedstawia okoliczności powstania NSZZ

-ocenia skutki wprowadzenia stanu wojennego,

-ocenia postawę Kościoła wobec władz PRL i jego

rolę w walce o demokratyzację

		-charakteryzuje pozycję Kościoła katolickiego w okresie rządów komunistycznych w Polsce,	Rzepeckiego, Józefa Kurasia, Zygmunta Szendzielarza, Kazimierza Kamińskiego, Hieronima Dekutowskiego, Franciszka Jaskulskiego,	„Solidarność”, -przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego,	
41.	Wielka zmiana. Przełom 1989 r.	-pamięta daty: zniesienia stanu wojennego, obrad okrągłego stołu, tzw. kontraktowych wyborów parlamentarnych, wyboru Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta, wyboru Tadeusza Mazowieckiego na premiera, uchwalenia konstytucji III Rzeczypospolitej, -identyfikuje postacie: Michaiła Gorbaczowa, Lecha Wałęsę, Tadeusza Mazowieckiego, Wojciecha Jaruzelskiego, Aleksandra Kwaśniewskiego, Leszka Balcerowicza, -przedstawia okoliczności	-pamięta daty: pacyfikacji kopalni „Wujek”, pierwszych wolnych i powszechnych wyborów prezydenckich, pierwszych w pełni wolnych i demokratycznych wyborów parlamentarnych, uchwalenia małej konstytucji, referendum konstytucyjnego, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: Jesień Narodów (Ludów), okrągły stół, wybory	-charakteryzuje przyczyny wprowadzenia i skutki planu Balcerowicza, -przedstawia główne założenia polityki gospodarczej Polski po 1989 r	-charakteryzuje przyczyny zwołania i ocenia skutki obrad okrągłego stołu

rozpoczęcia obrad okrągłego stołu,
kontraktowe, plan
Balcerowicza,

-identyfikuje
postacie:
Mieczysława
Rakowskiego,
Czesława Kiszcza,

-omawia proces
transformacji
polityczno-ustrojowej
Polski po 1989 r

42.

Polska w Unii
Europejskiej

i NATO

- pamięta daty: powstania Układu
Warszawskiego, powstania RWPG,
przyjęcia Polski do Rady Europy,
wstąpienia Polski do Unii
Europejskiej, przystąpienia Polski
do NATO,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: RWPG,
Układ Warszawski, Rada Europy,
NATO,

-identyfikuje postacie: Tadeusza
Mazowieckiego, Krzysztofa
Skubiszewskiego, Aleksandra
Łukaszenkę, Aleksandra
Kwaśniewskiego, Bronisława
Geremka, Leszka Millera, Jerzego
Buzka,

-lokalizuje na mapie: Pragę,
państwa członkowskie Trójkąta

-pamięta daty:
rozwiązania RWPG,
rozwiązania Układu
Warszawskiego,

przystąpienia Polski
do programu
Partnerstwo dla
Pokoju, referendum

w sprawie
przystąpienia Polski
do Unii Europejskiej,

-wyjaśnia i stosuje
pojęcia: Trójkąt
Weimarski,
Partnerstwo dla
Pokoju,

Grupa
Wyszehradzka,

-identyfikuje postać

-pamięta daty:
utworzenia Trójkąta
Weimarskiego,
wycofania wojsk
rosyjskich z Polski,
podpisania polsko-
niemieckiego układu
granicznego,
podpisania polsko-
litewskiego układu o
dobrym sąsiedztwie i
współpracy,

- wyjaśnia i stosuje
pojęcie Kominform,

-charakteryzuje
stosunki Polski

z sąsiadami i
podpisane z nimi
traktaty

-ocenia pozycję
międzynarodową
Polski po ponad
dwudziestu latach od
odzyskania pełnej
niezależności

<p>Weimarskiego,</p> <p>państwa członkowskie Grupy Wyszehradzkiej, Ateny,</p> <p>-przedstawia główne cele polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.,</p>	<p>Włodzimierza Cimoszewicza,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Weimar, Bośnię,</p> <p>-omawia przyczyny polskich starań o przyjęcie do struktur europejskich i euroatlantyckich,</p> <p>-przedstawia, z którymi państwami stosunki Polski układały się przyjaźnie, a z którymi kontakty były najtrudniejsze, i wyjaśnia dlaczego,</p>	<p>międzynarodowe,</p> <p>-omawia etapy integracji Polski z NATO i Unią Europejską,</p>
--	---	---

43. Polska w XX wieku – powtórzenie wiadomości

<p>44. Od falangi do legionu – armie świata starożytnego</p>	<p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: hoplita, falanga, legion, <i>Pax Romana</i>,</p> <p>-identyfikuje postacie: Filipa II, Aleksandra Wielkiego,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Macedonię, Ren, Dunaj, Eufrat,</p> <p>-opisuje główne cechy armii macedońskiej i rzymskiej,</p>	<p>-pamięta daty: reformy Mariusza, bitwy pod Adrianopolem, zdobycia miasta Rzymu przez Gotów,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: sarisa, manipuł, szyk manipularny, kohorta,</p> <p>-identyfikuje</p>	<p>-przedstawia organizację i uzbrojenie armii rzymskiej w okresie wielkich podbojów,</p> <p>-omawia taktykę rzymskiej armii walczącej w szyku manipularnym oraz wskazuje jego wady i zalety,</p> <p>-porównuje</p>	<p>ocenia, która formacja miała większe walory bojowe – macedońska falanga czy rzymskie legiony</p>
--	---	---	---	---

postacie: Mariusza, Oktawiana Augusta, Dioklecjana,
 -lokalizuje na mapie Adrianopol,
 -opisuje organizację rzymskiej armii przed 107 r. p.n.e. oraz reformę wojskową Mariusza, uzbrojenie i sposób walki greckiego hoplity i macedońskiego falangisty,

45.

Wielkie bitwy „nieśmiertelnych” wodzów świata starożytnego

-pamięta daty: objęcia rządów przez Aleksandra Wielkiego, rozpoczęcia wyprawy Aleksandra Wielkiego na Persję, objęcia urzędu konsula przez Juliusza Cezara, wyprawy Juliusza Cezara na Galię,
 -wyjaśnia i stosuje pojęcia: falanga, kohorta, państwa hellenistyczne, konsul,
 -identyfikuje postacie: Aleksandra Wielkiego, Juliusza Cezara, Filipa II, Dariusza III,
 -lokalizuje na mapie: Macedonię, Syrię, Palestynę, Persję, Babilon, Galię,

-pamięta daty: bitwy nad Granikiem, bitwy pod Issos, zdobycia Tyru przez Aleksandra Wielkiego, podbicia Egiptu przez Aleksandra Wielkiego, podbicia Mezopotamii przez Aleksandra Wielkiego, bitwy pod Gaugamelą, podbicia Persji przez Aleksandra Wielkiego, śmierci Aleksandra Wielkiego, śmierci Juliusza Cezara,
 -identyfikuje postacie: Gnejusza

-pamięta daty: antyrzymskiego powstania w Galii, śmierci Marka Krassusa, bitwy pod Farsalos, oblężenia Alezji,
 -identyfikuje postacie: Ariowista, Wercyngetoryksa,
 -przedstawia podboje Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara,

-porównuje taktykę wojenną Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara,
 -ocenia skuteczność różnorodnych form prowadzenia wojen przez Juliusza Cezara

			Pompejusza, Marka Krassusa,		
			-lokalizuje na mapie: Tesalię, Indus, Granik, Issos, Gaugamelę, Alezję, Rubikon,		
			-przedstawia najważniejsze osiągnięcia Juliusza Cezara i Aleksandra Wielkiego,		
46.	Krajobraz wojenny z zamkiem w tle	-pamięta daty: inwazji Arabów na Półwysep Iberyjski, rozpoczęcia i zakończenie wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej, bitwy pod Warną, zdobycia Konstantynopola przez Turków, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: drużyna królewska, hołd lenny, wyprawa krzyżowa, heretyk, -identyfikuje postacie: Urbana II, Mieszka I, Władysława Warneńczyka, -lokalizuje na mapie: Półwysep Iberyjski, Cieśninę Gibraltarską, Konstantynopol, Portugalię, -wymienia główne przyczyny wojen toczonych w średniowieczu,	-pamięta daty: zakończenie walk chrześcijańskich królestw z Arabami na Półwyspie Iberyjskim, wojny stuletniej, bitwy pod Nikopolis, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: system wasalno-lenny, wojna stuletnia, wikingowie, -lokalizuje na mapie: Kastylię, Aragonię, Państwo Wielkomorawskie, siedziby Wizygotów, Ostrogotów, Wandalów, Awarów, Longobardów,	-wyjaśnia i stosuje pojęcia: albigensi, żakeria, frondibola, -lokalizuje na mapie: Flandrię, Clermont, Warnę, Nikopolis, -omawia proces zmian w organizacji i sposobie działania średniowiecznych armii,	ocenia, czy zmiany zachodzące w średniowiecznych armiach były odpowiedzią na zmieniające się warunki pola walki

			Bułgarów, Burgundów i Słowian,		
			-przedstawia proces rozwoju fortyfikacji w średniowieczu oraz konsekwencje tych przemian,		
47.	Rycerze w historii i legendzie	-wyjaśnia i stosuje pojęcia: giermek, kodeks rycerski, joannici, templariusze, Krzyżacy, -identyfikuje postacie: Konrada Mazowieckiego, Filipa IV Pięknego, Klemensa V, Jakuba de Molay, -opisuje, na czym polegała edukacja rycerska,	-pamięta daty: założenia zakonu templariuszy, założenia zakonu krzyżackiego, założenia zakonu joannitów, założenia Zakonu Pruskich Rycerzy Chrystusowych, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: bracia dobrzyńscy, trubadur, primogenitura, -identyfikuje postacie: Hugona z Payens, bp. Chrystiana, -lokalizuje na mapie: Palestynę, Maltę, Prowansję, Rodos, ziemię chełmińską, Cypr,	-odwołując się do kodeksu rycerskiego, wymienia cechy idealnego rycerza, -ocenia działalność zakonów rycerskich w średniowieczu,	ocenia, czy reguły, które obowiązywały rycerzy zakonnych, były zgodne z etosem rycerskim

			-charakteryzuje działalność zakonów rycerskich		
48.	Niech zginie świat, byleby stało się zadość sprawiedliwości. Czy istnieje wojna moralnie słuszna?	-wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna prywatna, wojna sprawiedliwa, pokój boży, -identyfikuje postacie: Cycerona, św. Augustyna z Hippony, św. Tomasza z Akwinu, Stanisława ze Skarbimierza, Pawła Włodkowica,	-pamięta daty: synodów w Charroux i Narbonne, soboru w Konstancji, -lokalizuje na mapie: Konstancję, Narbonę, Charroux, -charakteryzuje poglądy św. Augustyna i św. Tomasza na temat wojny, -opisuje, na czym według św. Tomasza z Akwinu polegała wojna sprawiedliwa,	-wyjaśnia, na czym polegał pokój boży i ocenia jego znaczenie dla średniowiecznej Europy, -przedstawia poglądy Pawła Włodkowica na temat wojny i porównuje je z ideami dominującymi wówczas w Europie,	odwołując się do właściwych przykładów, ocenia, czy idea pokoju bożego wpłynęła na sposób prowadzenia wojen w średniowiecznej Europie
49.	Przemiany wojskowości w epoce nowożytnej	-pamięta datę upadku Rzeczypospolitej, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojsko zaciężne, jasyr, husaria, lisowczycy, piechota wybraniecka, wojsko kwarciane, autorament narodowy, autorament cudzoziemski, -identyfikuje postacie: Stefana Batorego, Władysława IV Wazę, Jana III Sobieskiego, Stanisława	-wyjaśnia i stosuje pojęcia: muszkieter, pikinier, rajtar, kirasjer, arkebuzeria, arkebusz, dragonia, ludwisarnia, konstrukcja bastionowa, -opisuje rodzaje wojsk w Rzeczypospolitej,	-pamięta datę wprowadzenie komputu, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: kondotier, kurtyna, kontrmarsz, karabin skałkowy, karakol, komput, rapier, -identyfikuje postać Sebastiana de	-porównuje system organizacji nowożytnych armii europejskich i armii Rzeczypospolitej

	Augusta Poniatowskiego,	-opisuje organizację armii Rzeczpospolitej,	Vaubana,	-wyjaśnia, w jaki sposób upowszechnienie broni palnej wpłynęło na reorganizację armii europejskich w epoce nowożytnej,	
50.	Konflikty religijne w Europie w XV i XVI w.	-pamięta daty: wystąpienia Marcina Lutera, wojen religijnych we Francji, nocy św. Bartłomieja, edyktu nantejskiego, pokoju w Augsburgu, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: sekularyzacja, husyci, hugenoci, protestanci, -identyfikuje postacie: Jana Husa, Zygmunta Luksemburskiego, Karola V Habsburga, Henryka II Walezjusza, Katarzynę Medycejską, -lokalizuje na mapie: Pragę, Paryż, Republikę Zjednoczonych Prowincji Niderlandów,	-pamięta daty: edyktu Karola V potępiającego Lutra, wojny chłopskiej, buntu Franza von Sickingena, utworzenia Ligi Szmalkaldzkiej, I wojny religijnej w Niemczech, II wojny religijnej w Niemczech, wojen religijnych we Francji, powstania Republiki Zjednoczonych Prowincji Niderlandów, -wyjaśnia i stosuje pojęcia: albigensi, waldensi, wojna chłopstwa, taborcy, -identyfikuje postacie: Jana Wiklifa, Jana Žižkę,	-pamięta daty: wydanego przez sejm Rzeszy zakazu szerzenia luteranizmu, utworzenia Ligi Szmalkaldzkiej, bitwy pod Mühlbergiem, ogłoszenia <i>interim</i> augsburskiego, powstania husyckiego, bitwy pod Lipanami, edyktu tolerancyjnego Katarzyny Medycejskiej, rzezi protestantów w Vassy, wygaśnięcia dynastii Walezjuszów, koronacji Henryka IV Burbona, unii w Utrechcie, -charakteryzuje	-porównuje główne założenia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego oraz ocenia, które z nich były korzystniejsze dla protestantów

			<p>Henryka IV Burbona, Wilhelma I Orańskiego,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Augsburg, Wormację, Utrecht,</p> <p>-opisuje genezę wojen religijnych w Niemczech,</p>	<p>przyczyny i skutki wojen husyckich,</p>	
<p>51.</p>	<p>Między religią a polityką.</p> <p>Konflikty XVII-wiecznej Europy</p>	<p>-pamięta daty: wojny trzydziestoletniej, pokoju w Augsburgu, pokoju westfalskiego, utworzenia Unii Protestanckiej, utworzenia Ligi Katolickiej,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna trzydziestoletnia, Unia Protestancka, Liga Katolicka, defenestracja praska,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Pragę, Szwecję, Szwajcarię, Wolin, Uznam,</p> <p>-przedstawia ogólną charakterystykę wojny trzydziestoletniej,</p>	<p>-pamięta daty: defenestracji praskiej, etapu czeskiego i etapu francuskiego wojny trzydziestoletniej, wojny domowej w Anglii, sojusz szwedzko-francuskiego,</p> <p>-identyfikuje postacie: Fryderyka V, Maksymiliana Bawarskiego, Ferdynanda Habsburga, Chrystiana IV, Gustawa II Adolfa, Ludwika XIII, Armanda Richelieu, Ludwika XIV, Olivera Cromwella, Karola I Stuarta,</p>	<p>-pamięta daty: bitwy pod Białą Górą, wojny o Palatynat, bitwy pod Lutter, zajęcia przez Gustawa Adolfa wysp Wolin i Uznam, bitwy pod Lützen, bitwy pod Rocroi, bitwy pod Fryburgiem, zdobycia La Rochelle przez siły królewskie, wydania tzw. edyktu łaski, zniesienia edyktu nantejskiego,</p> <p>-wskazuje przyczyny przystępowania kolejnych państw do wojny trzydziestoletniej,</p>	<p>-przedstawia, jakie zmiany polityczno-terytorialne wprowadzono w Europie na mocy pokoju westfalskiego,</p> <p>porównuje przyczyny walki monarchów z opozycją we Francji i w Anglii w XVII w.</p>

Karola II Stuarta,
Jakuba II Stuarta,
Wilhelma III
Orańskiego, Marię II
Stuart,

-lokalizuje na mapie:
Westfalię,
Brandenburgię,
Alzację, Pomorze
Przednie,
Magdeburg,

-omawia główne
etapy wojny
trzydziestoletniej,

52.

Wielcy hetmani
Rzeczypospolitej
(do końca
I połowy
XVII w.)

-pamięta daty: bitwy pod Byczyną,
wojny Rzeczypospolitej z Rosją
(1609–1619), bitwy pod
Kłuszynem, bitwy pod Cecorą,
bitwy pod Białym Kamieniem,
bitwy pod Kircholmem, bitwy pod
Chocimiem 1621,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: hetman
wielki, hetman polny,

-identyfikuje postacie: Jana
Zamoyskiego, Jana Tarnowskiego,
Zygmunta III Wazę, Stanisława
Żółkiewskiego, Jana Karola
Chodkiewicza, Stanisława
Konięcpolskiego,

-lokalizuje na mapie: imperium
osmańskie, Mołdawię,

-pamięta daty:
utworzenia urzędu
hetmana wielkiego
koronnego, bitwy pod
Gniewem, zdobycia
Wielicza, bitwy pod
Martynowem, bitwy
pod Trzycianą, bitwy
pod Sasowym
Rogiem, bitwy pod
Ochmatowem,

-identyfikuje
postacie:
Konstantego
Ostrogskiego, Iwana
IV Groźnego,
Maksymiliana
Habsburga, Wasyla
Szujskiego,

-pamięta daty:
nominacji Jana
Zamoyskiego na
hetmana wielkiego
koronnego, śmierci
Jana Zamoyskiego,
nominacji Stanisława
Żółkiewskiego na
hetmana polnego
koronnego, nominacji
Stanisława
Żółkiewskiego na
hetmana wielkiego
koronnego, nominacji
Jana Karola
Chodkiewicza na
hetmana polnego
litewskiego, najazdu
Osmana II na Polskę,

-ocenia, który
z hetmanów
Rzeczypospolitej
zasługuje na
największe uznanie ze
względu na dokonania
militarne,

ocenia, czy dożył
pełnienia funkcji
hetmana było dobrym
rozwiązaniem
ustrojowym

Wołoszczyznę, Inflanty,	Osmana II,	najazdu Abazego
-wymienia wybitnych wodzów Rzeczypospolitej i ich największe osiągnięcia militarne,	-lokalizuje na mapie: Gniew, Byczynę, Kłuszyn, Cecorę, Chocim, Biały Kamień, Kircholm, Smoleńsk, Trzcianę, Ochmatów,	paszy na Polskę, nominacji Stanisława Koniecpolskiego na hetmana wielkiego koronnego,
		-charakteryzuje taktykę wojenną wodzów Rzeczypospolitej w XVI–XVII w.,

53. W chwale i w upadku. Wodzowie Rzeczypospolitej 2. połowy XVII i XVIII w.
-pamięta daty: zdobycia Kamieńca Podolskiego przez Turków, bitwy pod Chocimiem (1673), koronacji królewskiej Jana III Sobieskiego, wyjazdu Tadeusza Kościuszki do Ameryki, wojny w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i> , bitwy pod Wiedniem, powstania kościuszkowskiego,	-pamięta daty: wojny północnej, potopu szwedzkiego, bitwy pod Beresteczkiem, wyprawy Stefana Czarnieckiego do Danii, najazdu rosyjskiego na Rzeczpospolitą (1654), kapitulacji sił rosyjsko-kozackich pod Cudnowem, aktu podporządkowania Litwy Karolowi X Gustawowi, bitwy pod Podhajcami, nominacji Jana Sobieskiego na hetmana wielkiego koronnego, bitwy pod Saratogą, bitwy pod	-pamięta daty: bitwy pod Warką, bitwy pod Magierowem, bitwy pod Połonką, nominacji Stefana Czarnieckiego na hetmana polnego koronnego, nominacji Jana Sobieskiego na hetmana polnego koronnego, pokoju w Żurawnie, nominacji Tadeusza Kościuszki na generała armii koronnej, walki Jerzego Sebastiana Lubomirskiego z najazdem siedmiogrodzkim, oblężenia Częstochowy, bitwy	-przedstawia przemiany w polskiej wojskowości od połowy XVII do schyłku XVIII w.,

-porównuje i ocenia postawy postaci powszechnie uznawanych za bohaterów narodowych (Stefana Czarnieckiego, Jana Sobieskiego, Tadeusza Kościuszkę) i zdrajców (Jerzego Sebastiana

Lubomirskiego, Janusza Radziwiłła, Franciszka Ksawerego |
| -wyjaśnia i stosuje pojęcia: walka podjazdowa, wojna szarpana, | | | |
| -identyfikuje postacie: Stefana Czarnieckiego, Jana Sobieskiego, Jana Kazimierza, Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, Janusza Radziwiłła, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Kara Mustafę, Tadeusza Kościuszkę, Józefa Poniatowskiego, Franciszka Ksawerego Branickiego, Stanisława | | | |

<p>Augusta Poniatowskiego,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Szwecję, ujście Wisły, Warszawę, Danię, Podole, prawobrzeżną Ukrainę, imperium osmańskie, Wiedeń, Austrię, Stany Zjednoczone Ameryki, widły Wisły i Sanu, Częstochowę,</p> <p>-przedstawia dokonania militarne wybranego dowódcy wojsk Rzeczypospolitej z omawianego okresu,</p> <p>-przedstawia przykłady różnych postaw (bohaterstwo, zdrada) wodzów Rzeczypospolitej w omawianym okresie</p>	<p>Dubienką,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: regimentarz, konfederacja, Liga Święta,</p> <p>-identyfikuje postacie: Karola X Gustawa, Jerzego II Rakocznego, Stanisława Żółkiewskiego, Piotra Doroszenkę, Krym-Gireja,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Beresteczko, Warkę, Brandenburgię, Siedmiogród, Podhajce, Kamieniec Podolski, Chocim, Wenecję, Mołdawię, Zieleńce, Dubienkę, Raławice, Maciejowice, Kiejdany,</p> <p>-przedstawia karierę wojskową Stefana Czarnieckiego,</p> <p>-przedstawia karierę wojskową Jana Sobieskiego i Tadeusza Kościuszki,</p>	<p>pod Mątunami, bitwy pod Szklowem, Branickiego)</p> <p>-lokalizuje na mapie: Batoń, Radnot, Magierów, Połonkę, Buczacz, Żurawno, Szczekociny, Cudnów, Mątwy, Szklów,</p> <p>-ocenia rolę Stefana Czarnieckiego w wojnach prowadzonych przez Rzeczpospolitą,</p> <p>-omawia taktykę stosowaną przez Jana Sobieskiego,</p> <p>-ocenia postać Jana Sobieskiego jako obrońcy Rzeczypospolitej,</p> <p>-ocenia postać Tadeusza Kościuszki jako obrońcy ojczyzny,</p>
---	--	---

-przedstawia
dokonania militarne

i polityczne wybory
Janusza Radziwiłła
i Jerzego Sebastiana
Lubomirskiego

54. Legioniści, rycerze, husarze- powtórzenie wiadomości i sprawdzian

55.

56. Ludzie na wojnie
są niczym, jeden
człowiek jest
wszystkim”.
Strategie
Napoleona I

-pamięta daty: panowania
Napoleona I, stu dni Napoleona,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia:
tyraliera, korpus, odwody,

-identyfikuje postać Napoleona
Bonapartego,

-lokalizuje na mapie: Francję,
Rosję, Austrię, Wielką Brytanię,
Prusy, Saksonię, Hiszpanię,
Szwecję, Niderlandy, Austerlitz,
Trfalgar, Borodino, Lipsk, Paryż,
Waterloo, Moskwę, Elbę, Pireneje,

-przedstawia wybrane elementy
sztuki wojennej Napoleona
Bonapartego,

-pamięta daty: wojny
z II koalicją, wojny z
III koalicją, wojny z
IV koalicją, wojny za
Pirenejami, wojny
z V koalicją,
wyprawy Napoleona
na Rosję, wojny z VI
koalicją,

-wyjaśnia i stosuje
pojęcia: grenadierzy,
komunik, lekka
kawaleria, kawaleria
liniowa, jazda ciężka,
kirasjerzy,
karabinierzy,
grenadierzy konni,
masa przełamująca,
bitwa z położenia
środkowego,

-identyfikuje postać
Karola Habsburga,

-lokalizuje na mapie:

-pamięta daty: bitwy
pod Jemappes, bitwy
pod Aspern / Essling,

-wyjaśnia i stosuje
pojęcia: huzarzy,
strzelcy konni,
dragoni, szwoleżerzy-
lansjerzy, eklererzy,

-lokalizuje na mapie:
Jemappes,
Hohenlinden, Aspern
/ Essling,

-przedstawia taktykę
armii francuskiej
przed 1792 r.,

-przedstawia zmiany
taktyki armii
francuskiej w okresie
rewolucji,

-wyjaśnia, na czym
polegała bitwa

-przedstawia
przyczyny ostatecznej
porażki

Napoleona I,

-wymienia elementy,
które ze sztuki
wojennej Napoleona
Bonapartego przejęli
jego wrogowie

			<p>Marengo, Jenę, Somosierę, Iławę Pruską, Frydland, Wagram, Berezynę,</p> <p>-przedstawia taktykę Napoleona,</p> <p>-omawia skład, strukturę i formacje armii Napoleona Bonapartego,</p>	<p>z położenia środkowego,</p> <p>-charakteryzuje typowy przebieg bitwy napoleońskiej,</p>	
57.	<p>Dla moich Polaków nie ma rzeczy niemożliwych”. Polacy u boku cesarza</p>	<p>-pamięta daty: istnienia Legionów Polskich we Włoszech, zamachu stanu Napoleona Bonapartego, bitwy pod Marengo, zwycięstw wojsk napoleońskich pod Auerstedt i Jeną, wybuchu wojny francusko-austriackiej (1809), zajęcia Hiszpanii przez wojska francuskie, pokoju w Tylży, najazdu Napoleona na Rosję, bitwy pod Borodino (Możajskiem), bitwy pod Lipskiem,</p> <p>-identyfikuje postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Napoleona Bonapartego, Józefa Wybickiego, Karola Kniaziewicza, Józefa Poniatowskiego, Józefa Chłopickiego, Aleksandra I,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Włochy, Francję, Rzym, Państwo Kościelne, Rosję, Wielką Brytanie, Turcję, Wiedeń, Berlin, Wielkopolskę, Warszawę, Gdańsk, Księstwo</p>	<p>-pamięta daty: bitwy pod Marengo, bitwy pod Hohenlinden, pokoju w Luneville, zwycięstw Napoleona pod Auerstedt i Jeną, zajęcia Warszawy przez wojska napoleońskie, bitwy w wąwozie Somosierra, zdobycia Saragossy przez Legię Nadwiślańską, zajęcia Księstwa Warszawskiego przez wojska rosyjskie,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: „piekielni lansjerzy”, „Szwadron Elby”,</p> <p>-identyfikuje postacie: Józefa</p>	<p>-pamięta daty: bitew pod Weroną i Magnano, powstania Legii Włoskiej, utworzenia Legii Północnej, bitwy pod Albuherą, bitwy pod Winkowem (Tarutinem),</p> <p>-identyfikuje postacie: Stanisława Sołtyka, Franciszka Rymkiewicza, Stanisława Fiszera, Aleksandra Roźnieckiego, Jeana Pelletiera, Franciszka Foissac-Latour,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Magnano, Weronę,</p>	<p>-pamięta datę bitwy nad Trebbią,</p> <p>-lokalizuje na mapie Trebbię,</p> <p>-przedstawia walki polskich oddziałów w Hiszpanii,</p> <p>-ocenia relacje między Napoleonem a Polakami</p>

Warszawskie, Raszyn, Sandomierz, Lublin, Zamość, Lwów, Kraków, Hiszpanię, Smoleńsk, Borodino, Moskwę, Berezynę, Lipsk, Elbę, Waterloo,	Bonapartego, Józefa Zajączka,	Albuherę, Winkowo,
-przedstawia okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech,	-lokalizuje na mapie: Republikę Lombardzką, Mantuę, Królestwo Neapolu, Marengo, Mediolan, Luneville, Ren, Frankfurt, Hohenlinden, Santo Domingo, Auerstedt, Jenę, Tczew, Słupsk, Kołobrzeg, Frydland, Tylżę, Wagram,	-przedstawia strukturę i dowódców Legionów Polskich,
-przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego,		-charakteryzuje strukturę armii Księstwa Warszawskiego,
-wymienia przykłady bitew, w których Polacy walczyli w ramach sił Napoleona Bonapartego,	-omawia szlak bojowy Legionów Polskich,	-przedstawia postawę Polaków podczas ostatnich bitew Napoleona (Lipsk, Waterloo),
	-przedstawia walki armii Księstwa Warszawskiego podczas wojny z Austrią w 1809 r.,	
	omawia walki polskich oddziałów podczas wyprawy Napoleona na Rosję	

58.	„Samo zwycięstwo nie znaczy, trzeba umieć je wykorzystać”. Legenda	-pamięta daty: abdykacji Napoleona I (1814), utworzenia Księstwa Warszawskiego, wyprawy Napoleona na Rosję, ogłoszenia blokady kontynentalnej,	-pamięta daty: śmierci Napoleona I, wojny w Hiszpanii, bitwy pod Austerlitz, bitwy pod	-pamięta daty: ustanowienia Legii Honorowej, rozstrzelania księcia d’Enghien,	-wyjaśnia przyczyny zmiany postrzegania Napoleona przez Francuzów w ostatnich latach rządów cesarza,
-----	---	--	--	---	--

napoleońska	<p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Legia Honorowa, „druga wojna polska”,</p> <p>-identyfikuje postacie: Napoleona Bonapartego, Aleksandra I, Arthura Wellingtona, Józefa Poniatowskiego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Chłopickiego, Waleriana Łukasińskiego,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Francję, Hiszpanie, Rosję, Księstwo Warszawskie, Wielką Brytanię, Prusy,</p> <p>przedstawia różne</p>	<p>Frydlandem,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: „Biuletyn Wielkiej Armii”, Czarny Legion Lützowa,</p> <p>-identyfikuje postacie: Ferdynanda VII, Ludwika de Bourbon księcia d’Enghien, Kajetana Koźmiana,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Wyspę św. Heleny, Austerlitz, Frydland, Tylżę, Santo Domingo,</p> <p>-charakteryzuje cele, formy i skutki propagandy Napoleona we Francji,</p> <p>wyjaśnia, dlaczego w polskim społeczeństwie</p>	<p>-identyfikuje postać Marcelego Handelsmana,</p> <p>-przedstawia sposoby podnoszenia morale żołnierzy w armii napoleońskiej,</p> <p>-przedstawia formy i cele propagandy antynapoleońskiej w krajach walczących z Francją,</p>	<p>-omawia różne oceny dotyczące stosunku Napoleona do Polaków i Polaków</p>
59. Chłopcy malowani – wojsko II RP	<p>-pamięta daty: odzyskania niepodległości przez Polskę, powstania Polskiej Organizacji Wojskowej, wybuchu II wojny światowej, zajęcia Wilna przez oddziały gen. Lucjana</p>	<p>-pamięta daty: powstania Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, utworzenia polskiej Marynarki Wojennej,</p>	<p>-pamięta daty: starcia polskich żołnierzy z demonstrantami w Krakowie, rozpoczęcia realizacji sześcioletniego planu</p>	<p>-omawia wyposażenie i strukturę polskiego lotnictwa wojskowego,</p> <p>-przedstawia wyposażenie</p>

<p>Żeligowskiego, włączenia Wileńszczyzny do II Rzeczypospolitej na mocy decyzji Sejmu Wileńskiego, zamachu majowego, ogłoszenia w Polsce powszechnej mobilizacji przed wybuchem II wojny światowej,</p>	<p>zajęcia Zaolzia przez Czechosłowację, wkroczenia wojsk III Rzeszy do Czechosłowacji, zajęcia Zaolzia przez oddziały gen. Władysława Bortnowskiego,</p>	<p>modernizacji i rozbudowy polskiego wojska, powstania Funduszu Obrony Morskiej,</p>	<p>i strukturę polskich wojsk pancernych,</p>
<p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Polska Siła Zbrojna, Polska Organizacja Wojskowa, Błękitna Armia, Korpus Ochrony Pogranicza, Fundusz Obrony Narodowej,</p>	<p>rozpoczęcia przez Wojsko Polskie przygotowań do wojny z III Rzeszą,</p>	<p>-przedstawia strukturę dowodzenia Wojska Polskiego w okresie II Rzeczypospolitej,</p>	<p>przedstawia strukturę i uzbrojenie polskiej Marynarki Wojennej</p>
<p>-identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Józefa Hallera, Lucjana Żeligowskiego, Wincentego Witosa,</p>	<p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych, Sztab Główny Wojska Polskiego, dywizjon,</p>	<p>-przedstawia uzbrojenie i rolę kawalerii w Wojsku Polskim,</p>	
<p>-lokalizuje na mapie: Warszawę, Francję, Kraków, Poznań, Toruń, Lwów, Wolne Miasto Gdańsk, Gdynię, Hel, Wilno, Wileńszczyznę, Czechosłowację, III Rzeszę, Wielką Brytanię,</p>	<p>kontrtorpedowiec, trałowiec, Liga Morska i Rzeczna / Liga Morska i Kolonialna, Fundusz Obrony Morskiej,</p>	<p>-omawia przygotowania Wojska Polskiego do wojny z III Rzeszą,</p>	
<p>-przedstawia wybrane elementy uzbrojenia Wojska Polskiego,</p>		<p>-ocenia stopień przygotowania Wojska Polskiego do wojny z III Rzeszą,</p>	
<p>-przedstawia przykłady działań prowadzonych przez Wojsko Polskie</p>	<p>-identyfikuje postacie: Tadeusza Rozwadowskiego, Stanisława Maczka, Stefana Roweckiego,</p>		
<p>w okresie międzywojennym,</p>	<p>Władysława Bortnowskiego,</p>		
<p>-wymienia rodzaje broni w wojsku</p>			

II Rzeczypospolitej,

-lokalizuje na mapie:
Magdeburg, Lidę,
Puck, Modlin,
Zaolzie,

-przedstawia proces
kształtowania się
Wojska Polskiego po
odzyskaniu
niepodległości,

-charakteryzuje stan
uzbrojenia polskich
żołnierzy po
odzyskaniu
niepodległości,

-przedstawia
działania prowadzone
przez Wojsko Polskie
w okresie
międzywojennym

60.

Wojny światowe,
wojny totalne

-pamięta daty: wojny secesyjnej w
USA,
I wojny światowej, przystąpienia
Włoch do I wojny światowej, wojny
prusko-austriackiej, wojny prusko-
francuskiej,
II wojny światowej,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna
totalna, Burowie / Afrykanerzy,
wojna partyzancka, taktyka spalonej
ziemi, obóz koncentracyjny, wojna
światowa, trójprzymierze,
trójporozumienie, wojna pozycyjna,

-pamięta daty: bitwy
nad Marną, bitwy pod
Verdun, użycia gazu
bojowego pod Ypres,
użycia czołgów nad
Somą, rozpoczęcia
przez Niemcy
nieograniczonej
wojny podwodnej,
mordów ludności
polskiej na Wołyniu,
zrzucenia bomb
atomowych na
Hiroszimę i

-pamięta daty: wojen
burskich,
skonstruowania
karabinu
maszynowego przez
Hirama Maxima,
powstania
pierwszych armat
odlewanych ze stali,
wojny prusko-
duńskiej,
-charakteryzuje
zjawisko wojny

-przedstawia
najbardziej
wstrząsające zjawiska
podczas II wojny
światowej (Holocaust,
czystki etniczne,
masowe egzekucje,
naloty dywanowe,
użycie broni
atomowej),
-ocenia pod względem
moralnym
postępowanie stron

fort, gazy bojowe, maska przeciwigazowa, okręt podwodny (U-Boot), lotniskowiec, nieograniczona wojna podwodna, faszyzm, nazizm, Holocaust, aryjczycy (w rozumieniu ideologii nazistowskiej), rasizm, Luftwaffe,

-identyfikuje postać Winstona Churchilla,

-lokalizuje na mapie: Włochy, Niemcy, Polskę, Grecję, Wielką Brytanię, Francję, Rosję, Prusy, Austro-Węgry, USA, Afrykę Południową, Hiszpanię, Szwajcarię, Holandię, Danię, Norwegię, Szwecję, Belgię, Paryż, Japonię, ZSRR, Auschwitz-Birkenau, Wołyń, Hiroszimę, Nagasaki,

-charakteryzuje zjawisko wojny światowej na przykładach konfliktów z lat 1914–1918 i 1939–1945,

Nagasaki,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: darwinizm, kolor khaki, Gruba Berta, działo paryskie, pacyfikacja, nalot dywanowy,

-identyfikuje postacie: Helmuta von Moltkego, Alfreda von Schlieffena, Hiramama Maxima, Alfreda Kruppa,

-lokalizuje na mapie: Natal, Oranię, Transwal, Verdun, Langemarck, Ypres, Sommę, Treblinkę, Majdanek, Dachau, Mauthausen, Bełżec, Drezno,

-przedstawia przyczyny wojen toczonych w XIX w.,

-przedstawia strony konfliktu i sposoby prowadzenia działań militarnych podczas I wojny światowej,

totalnej na przykładach wojen burskich oraz I i II wojny światowej,

-przedstawia skutki wojen światowych i totalnych,

walczących w okresie wojen burskich oraz I i II wojny światowej

			-przedstawia nowe rodzaje broni zastosowane podczas I wojny światowej,		
			-wymienia europejskie państwa zachowujące neutralność podczas I wojny światowej,		
61.	Różne wizje ładu światowego od starożytności po współczesność	<p>-pamięta daty: okresu <i>Pax Romana</i>, okresu <i>Pax Britannica</i>, wojny polsko-bolszewickiej, powstania ZSRR, objęcia władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>Pax Romana</i>, <i>Pax Britannica</i>, <i>Pax Americana</i>, romanizacja, Święte Przymierze, nazizm, Pakt Północnoatlantycki (NATO), Układ Warszawski,</p> <p>-identyfikuje postacie: Aleksandra Wielkiego, Oktawiana Augusta, Marka Aureliusza, Karola Wielkiego, Ottona III, Napoleona Bonapartego, Aleksandra I, Adolfa Hitlera,</p> <p>-lokalizuje na mapie: Imperium Rzymskie, Galię, Germanię, Słowiańszczyznę, Francję, Rosję, Wielką Brytanię, USA, Indie, Kanadę, Australię, Turcję, Prusy, Chiny, Japonię, II Rzeszę</p>	<p>-pamięta daty: wojny krymskiej, wojny francusko-austriackiej, wojny prusko-austriackiej, wojny rosyjsko-japońskiej,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: cesarstwo uniwersalne, polityka równowagi sił, Royal Navy, trójprzymierze, trójporozumienie, brzemień białego człowieka, świat dwubiegunowy, konflikt asymetryczny, wojna informatyczna, wojna psychologiczna, wojna ekonomiczna, Al-Kaida,</p> <p>-identyfikuje postacie: cesarzową</p>	<p>-pamięta daty wojen opiumowych,</p> <p>-przedstawia przyczyny załamania się pokoju rzymskiego,</p> <p>-przedstawia genezę i specyfikę zjawiska <i>Pax Britannica</i>,</p> <p>-charakteryzuje zjawisko <i>Pax Americana</i> we współczesnym świecie,</p> <p>-omawia przyczyny załamania się pokoju światowego w przededniu I wojny światowej,</p>	<p>-przedstawia zagrożenia pokoju światowego ze strony totalitarnych reżimów dwudziestolecia międzywojennego,</p> <p>-charakteryzuje współczesne zagrożenia pokoju światowego</p>

Niemiecką, Włochy, Austro-Węgry, Ireneę, Elżbietę I,
 - omawia w skrócie rolę Imperium Rzymskiego
 -lokalizuje na mapie: Królestwo Sardynii, Księstwo Nassau, Koreę, Wietnam, Izrael,
 -przedstawia genezę i konsekwencję pokoju rzymskiego,
 omawia koncepcje ładu światowego

62.

Wojna a prawo międzynarodowe

-pamięta daty: zakazu prowadzenia wojen na mocy Karty Narodów Zjednoczonych, powstania Ligi Narodów, powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych,
 -wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna, konflikt zbrojny, prawo wojenne, ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, blokada morską, korsarstwo, NATO, pacyfizm, Liga Narodów, misja pokojowa, bierny opór,
 -identyfikuje postacie: Jezusa, Alfreda Nobla, Lwa Tołstoja, Mahatmę Gandhiego, Martina Luthera Kinga,
 -lokalizuje na mapie: starożytną Grecję, Paryż, Rosję, USA, Londyn, Jugosławię, Indie, Chiny, Wielką Brytanię, Nowy Jork, Japonię,

-pamięta daty: podpisania deklaracji paryskiej, podpisania I konwencji genewskiej, powstania ruchu Czerwonego Krzyża, podpisania protokołu genewskiego w sprawie pokojowego regulowania sporów międzynarodowych,
 -wyjaśnia i stosuje pojęcia: pokój boży, rozejm boży, konwencje genewska i haska, Stały Trybunał Rozjemczy, katarowie,
 -wyjaśnia zasadę

-pamięta daty: podpisania konwencji o ochronie rannych, chorych, jeńców wojennych i osób cywilnych w czasie wojny, podpisania dwóch konwencji haskich, podpisania porozumień londyńskich regulujących zasady wojny podwodnej, podpisania konwencji haskiej o ochronie dóbr kultury w czasie wojny, powstania Nowojorskiego Towarzystwa Pokojowego,

-pamięta daty: kongresów pacyfistycznych w Londynie, Brukseli i Paryżu, podpisania II i III konwencji genewskiej,
 -omawia rozwój ruchu pacyfistycznego w XIX i XX w.,
 -przedstawia współcześnie funkcjonujące systemy prawa wojennego i historię ich powstania,
 charakteryzuje elementy pacyfistyczne w działalności Mahatmy Gandhiego i Martina Luthera

-wyjaśnia główne pojęcia z dziedziny prawa wojennego,

pacta sunt servanda,

-identyfikuje postacie: Hugona Grotiusa, Immanuela Kanta, Arystofanesa, Owidiusza, Senekę Młodszego, Henriego Dunanta,

-lokalizuje na mapie: Genewę, Hagę,

-przedstawia początki ruchu pacyfistycznego,

-przedstawia genezę i cele działania ruchu Czerwonego Krzyża,

-przedstawia okoliczności powstania oraz działalność Ligi Narodów i Organizacji Narodów Zjednoczonych,

powstania Londyńskiego Towarzystwa Pokojowego,

-identyfikuje postacie: Davida Low Dodge'a, Berthę von Suttner, Jana Bogumiła Blocha,

-przedstawia starożytne i średniowieczne początki prawa wojennego,

-przedstawia pierwszą nowożytną próbę sformułowania prawa wojennego przez Hugona Grotiusa,

-omawia przypadki łamania prawa wojennego w XX w.,

Kinga

63.

Innego końca świata nie będzie?

-pamięta daty: końca świata przewidywanego w różnych okresach historycznych,

-wyjaśnia i stosuje pojęcia: apokalipsa, krucjata, katastrofizm, futurologia, problem pluskwy

-pamięta daty: ekranizacji *Wojny światów* przez Stevena Spielberga, powstania filmu *Obcy – ósmy pasażer*

-identyfikuje postacie: Rolanda Emmericha, Tima Burtona, Raya Bradbury'ego, Cormaca McCarthy'ego,

-identyfikuje postacie: Roberta A. Heinleina, Stevena Soderbergha, Richarda Burtona Mathesona, Neville'a Shute'a, Michaela

<p>milenijnej, science fiction,</p> <p>-identyfikuje postacie: św. Jan Ewangelistę, Jezusa, Nostradamusa, Adama Mickiewicza, Juliusza Verne'a, Arnolda Schwarzeneggera, Toma Cruise'a, Bruce'a Willisa, Willa Smitha,</p> <p>-lokalizuje na mapie: USA, ZSRR, Koreę Północną, Iran, Australię,</p> <p>-przedstawia znane sobie utwory literackie i filmowe ukazujące wizje końca świata,</p>	<p><i>Nostramo</i>,</p> <p>-wyjaśnia i stosuje pojęcia: eschatologia, husyci, starowiercy, fin de siècle, dekadentyzm, antyutopia,</p> <p>-identyfikuje postacie: Hezjoda, Herodota, Horacego, Andrzeja Towiańskiego, Herberta G. Wellsa, Aldousa Huxleya, Philipa K. Dicka, Stanisława Lema, George'a Clooneya, Ridleya Scotta, Jamesa Camerona, Stevena Spielberga, Bena Afflecka,</p> <p>-lokalizuje na mapie: górę Tabor, Hiroszimę, Nagasaki,</p> <p>-wymienia kolejne daty przewidywanego końca świata i analizuje genezę tych koncepcji,</p> <p>-wymienia współczesne zagrożenia mogące</p>	<p>Arkadija i Borysa Strugackich, Isaaca Asimova, Andrieja Tarkowskiego,</p> <p>-przedstawia wizje apokalipsy pojawiające się od starożytności do czasów współczesnych,</p> <p>-omawia główne cechy literatury science fiction,</p>	<p>Baya, Sabbataja Cwi,</p> <p>-wyjaśnia przyczyny lęków eschatologicznych,</p> <p>-uzasadnia, że wizje apokalipsy obecne w literaturze i filmie są formą wyrażenia lęków współczesnego człowieka</p>
--	--	---	---

prowadzić do zagłady
ludzkości,

-przedstawia
literackie i filmowe
wizje końca świata,

Na ocenę celującą uczeń spełnia w 100 % opanował wymagane treści podstawy programowej, wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą a ponadto:

- samodzielnie formułuje opinie i wnioski,
- rozwiązuje problemy w twórczy sposób,
- wykazuje dużą aktywność w czasie zajęć.